

Byliśmy na szczycie NATO »2
Bożerocki: „Polacy wierzyli, że sojusznik sojuszników ich nie zdradzi” »12-13
W Polsce zdobyto kolejny, zakupowy kilo-litro-eurowy szczyt! »23
Zakończenie obchodów operacji „Ostra Brama” »12

90. rocznica śmierci Dariusza i Girėnasa. Litwa upamiętniła ich razem z Polską

Fot. Eitvydas Kinaitis, Irp.lt

Heroiczny lot. Mieli rozślabić niepodległość Litwy. 90 lat temu, 15 lipca 1933 r., dwaj litewscy piloci wystartowali z Nowego Jorku samolotem „Lituanica”. Zamierzali bez lądowania pokonać ponad 7 tys. km. W uroczystości upamiętnienia udział wziął prezydent Litwy, ale też głowa państwa polskiego. »6-7

Atak na most Krymski: Szczegóły po zwycięstwie »10

ISSN 1392-0405

80. rocznica „krwawej niedzieli” na Wołyniu »18-19

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

**Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44**

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt).

Zastępcy red. nacz.:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Sekretarz redakcji:
Liucija Stankevičiūtė
(l.stankeviciute@kurierwileński.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedrojc, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczyz,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. 260 84 44, kolport@
kurierwileński.lt), Jolanta Balkiewicz —
reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński”
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 3000 egz.

*Materiałów niezamówionych redakcja nie
zwraca. Zastrzeżenie sobie prawo
do skracania i adiacji tekstów.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbieżne z opinii redakcji.*

Redaktor dyżurny: Apolinary Klonowski

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Aleksander Borowik

„Sport to zdrowie, każdy
Rosjanin ci to powie!” – tak
mówią tamtejsi sportowcy,
mając w głowie przede
wszystkim formę fizyczną,
od której to zależy przecież
każdy sukces. I Rosjanie
to sukcesywnie robią! Bez
żadnych skrupułów zdra-

„Kurier Wileński” na szczycie NATO: spostreżenia i pytanie do Zełenskigo

Na odbywającym się
szczycie NATO w Wilnie w
dniach 11-12 lipca „Kurier
Wileński” miał swojego
korespondenta, Rajmunda
Klonowskiego. Nasz
dziennikarz zrelacjonował
powołanie nowej rady, pod-
pisanie deklaracji G7 oraz
zadał pytanie prezydentowi
Ukrainy, Wołodymyrowi
Zełenskiemu.

„Nową jakością jest
rada NATO-Ukraina, gdzie
strony się spotykają jako
równe. Pracami kierować
będzie sekretarz generalny,
Jens Stoltenberg, więc
nie ma obaw, że którykolwiek
kraj będzie próbował
blokować spotkania” —
poinformował korespondent.
Na szczycie podpisano
deklarację państw G7. Chętnie
widziane w niej są także
inne kraje — po co i dla-
czego, to również nam
korespondent wyjaśnił.
„Inne kraje są zapraszane
do przyłączenia się

Komentarz dnia

„Rekordy” rosyjskich sportowców

dają swój kraj... zmieniając
obywatelstwo, byle tylko
grać. Grać w reprezentacji,
choćby i dwuwypowego na
Pacyfiku państwa Trynidadu
i Tobago, jeżeli takowe dałoby
im choćby żdziebełko (z
kupki, choćby i śmierz-
dzącej – korzonków
pochodzenia tamtejszego)
szansy na udział w jakich-
kolwiek zawodach.

Inwazja Rosji na Ukrainę
uniemożliwiła m.in. jej
sportowcom udział w
najważniejszych między-
narodowych zawodach. A
tymczasem, co najmniej
204 spośród nich nadal
jest w grze o najwyższe
stawki! Np. aż 141 Rosjan
bierze udział w między-

narodowych rozgrywkach
reprezentacji szachowej
pod inną flagą.

Reprezentanci „narodowi”
najczęściej wybierali Izrael,
gdzie znalazło się ich aż 25.
Na drugim miejscu uplasowała
się Serbia (19 sportowców),
na trzecim Niemcy (13 osób).

Międzynarodowy Komitet
Olimpijski zalecił dopuszczenie
rosyjskich i białoruskich
sportowców do udziału w
międzynarodowych
zawodach pod warunkiem,
że nie będą popierać
inwazji Rosji na Ukrainę.
Tylko muszą publicznie
o tym oświadczyć...
Słyszeliście o czymś takim?
Bo ja – nie. ■

do deklaracji, aby w przyszłości
zapobiec jakimkolwiek
próbom jednostronnego
siłowego burzenia porządku
międzynarodowego, takim,
jakie podejmuje Rosja” —
przekazał Rajmund Klonowski.

Zapytaliśmy prezydenta
Ukrainy o współpracę z
Polską i Litwą na polu
akademickim. „Naszymi
najpotężniejszymi partnerami
są nasi przyjacielscy sąsiedzi,
którzy zawsze wspierają
Ukrainę — Litwa, Polska.
Zawsze pierwsi adwokaci,
orędownicy naszego człon-
kostwa w NATO” —
odpowiedział „Kurierowi
Wileńskiemu” Zełenski.
„Istnieją różne programy
współpracy, w tym
produkcja odpowiednich
systemów obronnych. (...) Na
przykład — nie powiem, jak —
ale gdy zaczęła się wojna,
uratowaliśmy nasze dane,
naszego państwa, dane
bankowości i inne dzięki temu, że

mamy potężną cyfryzację w
państwie” — podkreślił
prezydent Ukrainy.

Po szczycie dziennikarz
„Kuriera Wileńskiego”
zauważył, że zachodni
dziennikarze wciąż jeszcze
nie rozumieją sytuacji
geopolitycznej, w jakiej
stanęliśmy jako Europa.
„Już jest po konferencji,
z pytań można wnioskować,
że niektórzy zachodni
dziennikarze ciągle nie do
końca rozumieją, o co tu
chodzi. (...) Na szczęście
w kierownictwie NATO
panuje przeświadczenie,
że nie ma w ogóle żadnej
opcji pozbawionej ryzyka,
a największym ryzykiem
jest pozwolenie Rosji na
rujnowanie porządku
opartego na jasnych i
przejrzystych zasadach” —
przekazał nasz korespondent.

Więcej w artykułach na
portalu kurierwileński.lt

Opr. A.K.

Żołnierze litewscy świętowali 613. rocznicę zwycięstwa w bitwie pod Grunwaldem. Ponad 4000 uczestników obchodów mieszkało w średniowiecznym obozie wojskowym.

Fot. kariomene.lt

Uwaga na nowe fotoradary w Wilnie

W tym tygodniu w Wilnie znacznie działać 16 nowoczesnych fotoradarów – poinformowała w poniedziałek spółka Susisiekimo paslaugos.

Nowe urządzenia będą rejestrować wykroczenia drogowe od środy. Niektóre z nich będą w stanie nie tylko mierzyć prędkość samochodów, ale także rejestrować przejazd na czerwonym świetle i na pasie zarezerwowanym dla transportu publicznego, gdy jest zakaz.

Jeden z tych wielofunkcyjnych fotoradarów jest zainstalowany na ulicy Ukmergės i oprócz pomiaru prędkości wykrywa również pojazdy poruszające się po pasie A bez uprawnień.

Inne fotoradary są umieszczone przy ulicach: Savanorių, Antakalnio, Olandų, T. Molėtų pl., Nemenčinės, Ozo, Švitrigailos, Gariūnų, Galvės, Kalvarijų, S. Batoro, Laisvės, Oslo, Minsko.

Uzupelniają one 23 już działające urządzenia do pomiaru prędkości, z których 12, oprócz wykroczeń związanych z przekroczeniem prędkości, rejestruje również czerwone światło, a dwa z nich rejestrują również wykroczenia związane z pasem ruchu A.

W Wilnie jeden fotoradar rejestruje średnio około 2 800 wykroczeń rocznie.

Największą liczbę wykroczeń radary odnoto-

wały na al. Konstitucijos (6,85 tys. wykroczeń w 2022 r.), zachodniej obwodnicy Wilna w pobliżu Tarande (4 tys. wykroczeń) i na ulicy Žirmūnai (3,3 tys. wykroczeń).

W mieście zapotrzebowanie na fotoradary jest określane na podstawie wskaźników bezpieczeństwa ruchu, wskaźników redukcji wypadków, czarnych punktów lub odcinków najbardziej narażonych na wypadki.

Instalacja fotoradarów może być również przewidziana w kontekście rozwoju złożonych projektów, w ramach których budowane jest nowe lub przebudowane skrzyżowanie oraz inna infrastruktura drogowa. ■

lrt.lt

Imieniny

18 lipca

Arnolda, Erwina, Kamila, Materny, Maternusa, Roberta, Szymona, Teodozji, Unisława, Wespazjana

19 lipca

Alfa, Alfreda, Arseniusza, Litobora, Lutobora, Marcina, Rufina, Wincentego, Wodzisława

Cytat dnia

„Możliwe, że Rosja wycofa się z umowy zbożowej, możliwe, że ją przedłuży. Jeżeli jednak się wycofa, reszta świata zauważy, że zignorowała konieczność pozyskiwania przez kraje Globalnego Południa, Afrykę, Amerykę Łacińską i Azję żywności w akceptowalnych cenach. I sądzę, że będzie to oznaczało dla Rosji gigantyczne koszty dyplomatyczne. Taki wybór stoi przez Władimirem Putinem” — powiedział doradca prezydenta Joe Bidena ds. bezpieczeństwa narodowego Jake Sullivan

Liczba dnia

151 samochodów skonfiskowanych kierowcom prowadzącym pod wpływem alkoholu przekazał rząd Łotwy Ukrainie

Na Litwie pojawiają się głosy nt. regulacji botów i SI w UE

Szybki rozwój sztucznej inteligencji (SI, ang. artificial intelligence, AI) i chatbotów wymaga fundamentalnych zmian w ramach prawnych Unii Europejskiej i innych krajów, aby zapobiegać nadużyciom danych osobowych i rozprzestrzenianiu dezinformacji. Tak twierdzi Donatas Murauskas, ekspert w firmie prawniczej Elex, który wygłosił taką opinię w eterze LRT.

„Niekórzy nazywają to »Dzikim Zachodem«, a nawet ostatnie dokumenty UE używają tej terminologii. W UE trwają obecnie prace nad ustawą o sztucznej inteligencji, która będzie próbowała regulować wykorzystanie sztucznej inteligencji na dużą skalę w całej UE” — powiedział Murauskas w poniedziałek radiu LRT.

Unijne prace nad ustawą o sztucznej inteligencji mają na celu regulację wykorzystania AI na dużą skalę. Przepisy międzynarodowe i krajowe muszą zostać przemyślane pod kątem ich znaczenia. Wykorzystanie AI obejmuje wiele obszarów, a dostosowanie przepisów wymaga eksperymentów. Propozycje dotyczące regulacji SI są obecnie negocjowane w Parlamencie Europejskim i państwach członkowskich UE, aby rozwiać obawy dotyczące nielegalnego gromadzenia danych i dyskryminacji.

Popularny ChatGPT nie jest do końca sztuczną inteligencją, bardziej modelem językowym, niemniej jego funkcjonowanie przyciągało już krytykę za naruszenie danych, wizerunku oraz za rozprzestrzenianie dezinformacji.

Wcześniej litewska minister Armonaitė spotykała się z przedstawicielem amerykańskiej firmy Google, aby omówić właśnie kwestie bezpieczeństwa i zastosowania sztucznej inteligencji.

Przykładowy nagłówek typowy dla strony newsowej

Epidemia koronawirusa na Litwie jest już przeszłością. W dniu 17 lipca potwierdzono, że przez ostatnie siedem dni nie zanotowano ani jednego nowego przypadku. Dodatkowo, wskaźnik pozytywnych testów wyniósł zaledwie 6,2 proc. Przy wyszczepialności populacji na Litwie sięgającej 68,5 proc. oraz 1,19 miliona ozdrowieńców (którzy po chorobie mają przynajmniej częściową odporność), można mówić o dość pozytywnej tendencji. Wszystko wskazuje na to, że pandemiczny epizod na Litwie ograniczył się do 2 lat i nie będzie w dalszym ciągu zatrwał życia mieszkańców. Jeszcze rok temu na Litwie codziennie wykrywano ponad 14 tys. przypadków koronawirusa. W maju tego roku Światowa Organizacja Zdrowia ogłosiła, że koronawirus nie jest już globalnym zagrożeniem, choć pozostanie groźną chorobą sezonową, jak grypa czy RSV (syncytialny wirus oddechowy).

Chiny pod pręgierzem klimatu: 52,2 stopnia Celsjusza, są ofiary

Jak podały państwowe media, w miasteczku Sanbao, na północnym zachodzie Chin, odnotowano w niedzielę rekordową dla ChRL temperaturę 52,2 stopnia Celsjusza. Tego samego roku w północno-wschodniej prowincji Heilongjiang zarejestrowano rekord zimna — minus 53 st. C. Oznacza to, że rozpiętość temperatur w tym kraju sięgnęła ponad 100 stopni. Do tego wszystkiego dołączyły ulewę, które powodują powodzie. W wyniku pogody odnotowano liczne ofiary śmiertelne i zniszczenia. W poniedziałek 17 lipca do Chin przybył wysłannik USA ds. klimatu John Kerry, ma spotkać się z chińskim odpowiednikiem i omówić wspólne wysiłki na rzecz walki ze zmianami klimatu. Państwo Środka dotychczas było przywoływane jako przykład, że nie należy ograniczyć emisji gazów cieplarnianych, bo „Chiny tego nie robią, my też nie musimy”. Teraz jednak Kraj Żółtej Rzeki inwestuje miliardy dolarów w zapobieganie zmianom klimatu, gdyż zbiera rwące baty nagłego wzrostu przemysłowego.

Kontroler ds. równości: wileński półmaraton dyskryminował

Kontroler ds. równości możliwości stwierdził dyskryminację w wydarzeniu „Vilniaus pusmaratonas” (pol. wileński półmaraton). 5-kilometrowy odcinek przebiec mogli tylko młodzi ludzie, a zasada ta została narzucona dopiero miesiąc przed wydarzeniem. Spotkało się to z krytyką kontrolerki równości możliwości Birutė Sabatauskaitė, która wydała ostrzeżenie wobec organizatorów. Oferowane alternatywy nie były satysfakcjonujące dla starszych biegaczy. Kontrolerka zaleciła firmie wprowadzenie równości możliwości dla osób w każdym wieku. Półmaraton wileński odbył się pod koniec maja z okazji 700-lecia Wilna.

W niejasnych okolicznościach „zniknęło” 32,1 tys. euro

32,1 tys. euro zniknęło z kont mieszkańca Połagi. Według policji, 48-letni mężczyzna skontaktował się w piątek 14 lipca z komisariatem policji w Połagdzie poinformował, że w czwartek, bez jego wiedzy, 32 170 euro zostało kilkakrotnie przebrane z kont dwóch firm, których jest właścicielem, na inne konta. Wszczęto dochodzenie.

Nausėda bierze udział w szczycie UE – Ameryka Łacińska

W poniedziałek 17 lipca prezydent Litwy Gitanas Nausėda wyjechał do Brukseli, aby wziąć udział w szczycie formatu Unia Europejska (UE) - Ameryka Łacińska i Karaiby. Według kancelarii głowy państwa, spotkania, które odbywają się w dniach 17-18 lipca, skupią się na wzmocnieniu współpracy między UE a Ameryką Łacińską i Karaibami, a także na globalnych wyzwaniach w zakresie bezpieczeństwa. Nausėda i przywódcy omówią również globalne implikacje wojny prowadzonej przez Rosję na Ukrainie.

Uczeń gimnazjum Jana Pawła II poleci do Doliny Krzemowej

Jak dowiadujemy się ze strony międzynarodowego projektu dla wybitnie uzdolnionych uczniów Queen Hedvig Scholarship, w tegorocznej edycji stypendium na podium stanął uczeń Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie, Timofiej Gaiworonskij. Nagrodą jest wyjazd do Doliny Krzemowej w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Zakwalifikowało się łącznie 31 uczestników. Jest też lista rezerwowa, uczniowie z której pojedą w wypadku, jeśli któryś z listy głównej zrezygnuje z wyjazdu. Jak informują organizatorzy projektu, wciąż są szukane środki, aby na wyjazd zabrać jeszcze więcej osób, w tym nauczycieli. Prócz polskiego ucznia pojedzie także uczeń Zespołu Polskich Szkół Ogólnokształcących im. Ity Kozakiewicz w Rydze, Marcis Krystian.

Ocena końcowa kandydatów do stypendium składa się z punktów przyznanych przez Komisję Konkursową (waga 75 proc. całości punktacji) oraz z głosów oddanych na stronie Queen Hedvig Scholarship (waga 25 proc.).

Pobyt w Dolinie Krzemowej odbędzie się 17-24 września.

Letni kurs litewskiego na KU: połowa to Ukraińcy

Letni kurs języka i kultury litewskiej Uniwersytetu Kłajpedzkiego (KU) cieszył się powodzeniem. Łącznie brało w nim udział 90 obcokrajowców z 21 krajów, z czego najwięcej z Ukrainy. Jak ogłosił w poniedziałek 17 lipca uniwersytet, w kursie brali także udział nauczyciele języka litewskiego z zagranicy. Takich nauczycieli było 11.

Tragiczny bilans weekendu: 4 utonięcia, 2 poszkodowanych

W wyjątkowo gorący weekend 15-16 lipca na Litwie utonęło czterech mężczyzn, a dwie inne osoby zostały uratowane i przekazane medykom. Utonięcia miały miejsce w rejonie szyrwinckim, briszańskim, szawelskim i szkudzkiem. Mężczyźni byli w różnym wieku. Jeden z przypadków opisany przez rzecznikę policji okręgu wileńskiego to prawdopodobnie samobójstwo — ciało 43-lątka znalazła jego matka. Strażacy apelują o zachowanie ostrożności w pobliżu zbiorników wodnych. Przypominają też o dramatycznym w skutkach łączeniu alkoholu z pływaniem. Trzeba pamiętać, że po obfitym posiłku również powinno się odczekać przed wejściem do wody — obciążony organizm może doświadczyć skurczów. Z każdej dramatycznej sytuacji jest wyjście, a każda trudność jest tymczasowa — aby znaleźć pomoc, można zwracać się pod numerem 116 123 (Vilties linija, w jęz. litewskim). W języku polskim pomoc psychologiczną można uzyskać pod numerem +370 658 44595 lub adresem e-mail: existential@therapist.net — psychoterapeutka Diana Podmostko udziela konsultacji terapeutycznych dla dorosłych po polsku, litewsku, rosyjsku i angielsku. Możliwe są też konsultacje online.

„Perła” po festiwalu w Czarnogórze wystąpi z „Wisłą” z Brazylii

Zespół Tańca Ludowego „Perła” z Niemenczyna 28 czerwca pojechał na XI Międzynarodowy Festiwal Folkloru „Bar 2023 – Montenegro” w Czarnogórze. W festiwalu uczestniczyły także zespoły z Polski, Węgier i Mołdawii, ale też z Czarnogóry. Jak dowiadujemy się od zespołu, jest zainteresowanie wymianą zespołów z Bałkanów i rejonu wileńskiego.

Po powrocie z udanego festiwalu artyści nie spoczęli na laurach — obecnie przygotowują koncert „Mosty przyjaźni” wspólnie z najstarszym na świecie polskim zespołem pieśni i tańca, „Wisłą” z Brazylii, Kurtyby. Koncert ów odbędzie się 25 lipca w Centrum Kultury w Nowej Wilejce.

Nie ma przedawnienia. Litwa ściga zadymiarzy z 2021 roku

Wileński sąd poszukuje Arnoldasa Kriskisa, oskarżonego o zamieszki przy gmachu Sejmu — podejrzany nie stawiał się na przesłuchanie. Kriskis nie pojawił się na rozprawach i jest również poszukiwany w innej sprawie kryminalnej, m.in. za kradzież. Ogółem 87 osób usłyszało zarzuty uczestnictwa w zamieszkach przed parlamentem w 2021 r. Wybuchły one po wiecu przeciwko ograniczeniom związanym z COVID-19 i szczepieniom. Wiec organizował Litewski Związek Rodzin znany też z kontrowersyjnego Marszu Rodzin.

Wyjazd gimnazjum w Jałównie: spotkanie z Pierwszą Damą

Jak dowiadujemy się z relacji Tomasa Silickasa i Kamili Wołodkiewicz opublikowanej 13 lipca, 20-osobowa grupa z Gimnazjum im. św. Jana Bosko w Jałównie w dniach 26-30 czerwca odbyła podróż edukacyjno-krajoznawczą do Warszawy. Wyjazd został zorganizowany dzięki zaproszeniu proboszcza Parafii MB Fatimskiej w Legionowie i Stowarzyszenia „Amicus”, którzy wspierają jałowską szkołę od wielu lat. Uczniowie zwiedzili Serock, odwiedzając m.in. kościół, gdzie Robert Lewandowski wziął ślub. Odwiedzono też Sejm i Pałac Prezydencki, a najważniejszym momentem było spotkanie z Agatą Kornhauser-Dudą. Zwiedzono Zamek Królewski i Starówkę, odwiedziliśmy Muzeum Powstania Warszawskiego i Kościół Bł. Ks. Jerzego Popiełuszki. Z młodzieżą z Litwy spotkał się też prezydent miasta Legionowo.

Str. opr. Apolinary Klonowski na podst. BNS, stat. gov.lt, LRT, LRP, PAP, VRSA, inf. wł., Gim. św. J.B. w Jałównie, K.W.; Fot. ellex.legal, opr. A.K., LRPlt, jp2.lt, egliskes.vilniausr.lm.lt;

Masz newsa? Skontaktuj się z dziennikarzem:
a.klonowski@kurierwilenski.lt

90. rocznica katastrofy lotniczej litewskich lotników w Polsce

Leszek Wątróbski

Heroiczny lot. Mieli rozślawić niepodległość Litwy. 90 lat temu, 15 lipca 1933 r., dwaj litewscy piloci wystartowali z Nowego Jorku samolotem „Lituanica”. Zamierzali bez lądowania pokonać ponad 7 tys. km. W uroczystości upamiętnienia udział wzięł prezydent Litwy, ale też głowa państwa polskiego. Wystartowali w rocznicę zwycięstwa nad Krzyżakami w 1410 r. wojsk polskich i litewskich pod Grunwaldem, chcąc w ten sposób rozślawić Litwę na świecie. O ich przedsięwzięciu pisały wszystkie gazety.

Piloci przelecieli szczęśliwie nad Atlantykiem. 16 lipca około godziny 23-ej ich samolot widziano w okolicach Stargardu (noszącego dawniej nazwę Szczecińskiego), jednak wskutek silnej burzy zmienili trasę lotu. Trzydzieści sześć minut po północy, 17 lipca, po 37 godzinach i 11 minutach lotu samolot rozbił się w lesie koło wsi Pszczelnik. Litewscy piloci przelecieli 6 411 km, do celu pozostało im 650. Lot odbywał się bez przyrządów radionawigacyjnych i mimo to był wówczas jednym z najbardziej precyzyjnych.

W pogrzebie Steponasa Dariusa i Stasysa Girenasa w Kownie wzięło udział blisko sto tysięcy osób. Na Litwie są oni uważani za bohaterów narodowych. 17 lipca jest obchodzony Światowy Dzień Jedności Litwinów.

W niedzielę 17 lipca br. (jak zawsze od wielu, wielu już lat) odbyły się w Pszczelniku* koło Myśliborza uroczystości związane z uczczeniem pamięci lotników litewskich Steponasa Dariusa i Stasysa Girenasa, którzy tam zginęli. Poprzedziło je uroczyste nabożeństwo odprawiono za ich dusze oraz narody polski i litewski (i dobre relacje na przyszłość, o pokój na świecie) w bazylice archikatedralnej pw. św. Jakuba w Szczecinie, w którym obok metropolity szczecińsko-kamieńskiego abpa Andrzeja Dzięgi modlił się również abp

Uroczystości w Pszczelniku rozpoczęły się z udziałem prezydentów Litwy i Polski oraz odegraniem hymnów obu państw **Fot. Eitvydas Kinaitis, lrp.lt**

Lionginas Virbalas. W nabożeństwie uczestniczyli także licznie przybyli wierni – m.in. przedstawiciel MON Republiki Litewskiej, ambasady Republiki Litewskiej w Warszawie, konsul honorowy Ukrainy w Szczecinie, delegacja szczecińskich Litwinów, członkowie Stowarzyszenie Przyjaciół Wilna, Ziemi Wileńskiej, Nowogródzkiej i Polesia „Świtez”, Zachodniopomorskiego Przeoratu Królewskiego Orderu św. Stanisława i Biskupa Męczennika oraz rzesza wiernych.

Uroczystości w Pszczelniku rozpoczęły się punktualnie o 12.00 z udziałem prezydentów Litwy i Polski – Andrzeja Dudy i Gitanasa Nausedy – odegraniem hymnów obu państw. Przybyłych do Pszczelnika gości powitał gospodarz Myśliborza, burmistrz Piotr Sobolewski (a wśród nich liczne delegacje z Litwy i z Polski). Następnie głos zabrali prezydenci.

Jako pierwszy przemawiał Gitanas Nauseda. Powiedział m.in., że litewscy lotnicy Steponas Dariusz

i Stasys Girenas swoją heroiczną postawą pragnęli po całym świecie rozpowszechnić wiadomość o przywróceniu państwowości Litwy i wzbiciu się tego kraju „w przestworza postępu”. Litewski prezydent wyraził też wdzięczność polskim władzom za zachowanie pamięci o litewskich bohaterach narodowych. „Jestem szczerze wdzięczny, że pamięć o lotnikach litewskich jest tu tak pięknie pielęgnowana w Polsce. Wszyscy możemy się o tym upewnić właśnie tutaj, gdzie nieopodal pomnika Steponasa Dariusa i Stasysa Girenasa znajduje się poświęcone im muzeum”.

Następnie głos zabrał Andrzej Duda. Polski prezydent mówił o heroicznym locie litewskich pilotów, że dokonali rzeczy wyjątkowej, przełatając nad Atlantykiem do Europy Środkowej.

Pokonanie takiej trasy bez międzylądowania stanowiło wówczas historyczny rekord.

7.>>

6.>>

„Ofiara, jaką złożyli w służbie swojej ojczyzny, a zarazem w służbie całej ludzkości, na zawsze pozostaną w naszej pamięci” – mówił Andrzej Duda. Prezydent podczas uroczystości podkreślił także, że Polska i Litwa są zjednoczone jak nigdy dotąd. „Wierzę, że jedność uda się nam utrzymać na dziesięciolecia, a daj Boże, na stulecia. Mówię tak, bo nie mam wątpliwości, jestem głęboko przekonany, że ta polsko-litewska współpraca, bliskość i podobne spojrzenie na otaczające nas zagrożenia są niezwykle cennym, można powiedzieć, bezcennym atutem w obliczu aktualnych wyzwań, ale również i na pewno w obliczu przyszłości”. Zdaniem prezydenta niedzielne uroczystości w Pszczelniku miały wymiar symboliczny w relacjach polsko-litewskich. „To dla nas zaszczyt móc wspólnie pielęgnować pamięć i opiekować się miejscem uświęconym krwią litewskich bohaterów – jeszcze bardziej tym umacniamy solidarność między naszymi narodami”.

Pomnik w Pszczelniku w kształcie Krzyża Witolda Wielkiego, autorstwa V. Landsbergisa-Žemkalnisa, odsłonięto 17 lipca 1935 r. z udziałem delegacji z Litwy, księży katolickich, przedstawicieli władz lokalnych i niemieckiego aeroklubu. Po wojnie pomnik popadł w zapomnienie. Pierwsze uroczystości odbyły się 16 lipca 1958 r. Później wszystko przycichło. Dopiero w 1989 r. w pobliżu pomnika ustawiono przywiezioną z Muzeum Budownictwa Ludowego w Rumszyszkach na Litwie chatę żmudzka, w której w dwóch izbach umieszczono gabloty i eksponaty związane z tragiczną śmiercią lotników. W 1995 r. umieszczono w zespole pomnikowym granitowy obelisk z opisem zdarzenia w czterech językach. 13 lipca 2008 r., w 75. rocznicę tego tragicznego zdarzenia w Pszczelniku, w miejscu katastrofy miały miejsce uroczystości rocznicowe z udziałem prezydentów Polski – Lecha Kaczyńskiego i Litwy – Valdasasa Adamkusa.

Prezydent Litwy Gitanas Nausėda oddaje hołd litewskim lotnikom w Pszczelniku **Fot. Leszek Wątróbski**

Warta honorowa przy miejscu tragicznej katastrofy i śmierci Steponasa Dariusza i Stasysa Girėnasa **Fot. Leszek Wątróbski**

Zaburzenia ze spektrum autyzmu – to nie wyrok

Według Instytutu Higieny w 2021 r. na Litwie żyły 4082 osoby z autyzmem. Oznacza to, że u jednego dziecka na 135 dzieci na Litwie rozpoznano jedno z zaburzeń ze spektrum autyzmu.

Kristina Košel-Patil, przewodnicząca zarządu Stowarzyszenia Autyzmu Litwy „Lietaus vaikai” (pol. „Dzieci Deszczu”), zwróciła uwagę, że liczba przypadków autyzmu wzrosła o prawie 400 proc. w ciągu ośmiu lat od 2013 do 2021 roku.

INNE POSTRZEGANIE ŚWIATA

Według źródeł medycznych zaburzenia ze spektrum autyzmu to zaburzenia rozwojowe, które rozpoczynają się w dzieciństwie i trwają przez całe życie.

„Osoby autystyczne często mają trudności ze zrozumieniem kontekstu społecznego, mają tendencję do przestrzegania rutynowych czynności i mogą mieć cechy szczególne układu zmysłów” — powiedziała K. Košel-Patil z Rain Children, podkreślając, że zaburzenie to objawia się w inny sposób u każdej osoby autystycznej.

Jej zdaniem autyzm to inne postrzeganie otaczającego nas świata: „Doświadczają i postrzegają świat inaczej. Myślę, że ważne jest, aby być tego świadomym i zawsze mieć to na uwadze podczas interakcji lub pracy z osobami autystycznymi. Oni nie decydują się myśleć lub czuć inaczej — to coś danego”.

Rodzice zwykle zauważają pierwsze oznaki autyzmu, gdy ich dziecko osiągnie wiek 18-20 miesięcy. „Czerwone flagi” dla rodziców mogą być różne. Począwszy od dziecka, które

Według K. Košel-Patil, przewodniczącej zarządu Litewskiego Stowarzyszenia Autyzmu „Lietaus vaikai”, autyzm to odmienne postrzeganie otaczającego nas świata **Fot. Francesco RUFINI**

nie patrzy ci w oczy, nie reaguje na swoje imię, po powolny rozwój umiejętności mówienia.

„Jeśli jest coś niepokojącego w rozwoju Twojego dziecka, możesz znaleźć test M-CHAT — kwestionariusz dla rodziców — online. Jeśli wyniki są wysokie, sugerowałabym, aby rodzice natychmiast skontaktowali się z lekarzem rodzinnym w celu uzyskania skierowania do pediatry rozwojowego” — radzi K. Košel-Patil.

UCZNIOWIE AUTYSTYCZNI SĄ ZRÓZNICOWANI

„Według przewodniczącego Rady »Lietaus vaikai«, ponad 90 proc. uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi uczęszcza do szkół ogólnodostępnych, co jest jednym z najwyższych wskaźników w Unii Europejskiej.

„Jeśli jednak spojrzymy na odsetek dzieci niepełnosprawnych, które uczęszczały do szkół ogólnodostęp-

nych, obraz jest zupełnie inny — 57 proc. takich uczniów uczęszcza obecnie do szkół specjalnych” — powiedziała. — Myślę, że rodzice wierzą, że w takiej szkole ich dziecko otrzyma większe i lepsze wsparcie, będzie uczyć się w małej klasie i będzie nadzorowane przez cały dzień i podczas wakacji. Co więcej, rodzice często decydują się na edukację specjalną po doświadczeniu nękania, przemocy psychicznej i kłopotach w szkole ogólnodostępnej”.

Podkreśliła jednak, że uczniowie z autyzmem są bardzo zróżnicowani. Niektórzy z nich bardzo dobrze radzą sobie w szkołach ogólnodostępnych, inni czują się komfortowo w klasach ogólnodostępnych, gdy otrzymują niezbędne i kompetentne wsparcie, podczas gdy inni wybierają klasy i szkoły specjalne z różnych powodów.

„Nie ma jednego uniwersalnego rozwiązania i opowiadamy się za tym, aby rodziny mogły wybierać **9.>>**

8.>> między opcjami wysokiej jakości” — powiedziała, wymieniając brak zrozumienia autyzmu w społeczeństwie i społeczności edukacyjnej jako jedno z głównych wyzwań naszych czasów.

Jej zdaniem brakuje specjalistów i nauczycieli przygotowanych do pracy z autystycznymi uczniami. „Szkółom brakuje zasobów, kompetencji, a czasami chęci, aby zaspokoić potrzeby uczniów z autyzmem” — powiedziała, podkreślając fakt, że utworzenie jednostki konsultacyjnej LASUC dla dzieci z zaburzeniami rozwojowymi jest dobrym krokiem naprzód: „Jest to miejsce, w którym przygotowywane są materiały metodyczne dla szkół w zakresie edukacji uczniów z autyzmem oraz organizowane są szkolenia i wydarzenia”.

WIELE RAZY USEŁYSZELI „NIE”

Beata Veselienė, kierowniczka organizacji wileńskiej „Lietaus vaikai”, ma ośmioletniego syna Benediktasa, u którego zdiagnozowano zaburzenia ze spektrum autyzmu.

Chociaż poród jej syna przebiegł bez komplikacji, a noworodek otrzymał najwyższe możliwe wyniki, podejrzania, że coś jest zdecydowanie nie tak, zaczęły pojawiać się, gdy tylko dziecko zaczęło chodzić do przedszkola.

„W wieku dwóch lat Benediktas nie mówił. W rezultacie odwiedzali-

B.Veselienė „Nie potrzebujemy litości, ponieważ moje dziecko nie jest chore”

Fot. Vėtrė ANTANAČIŪTĖ

śmy różnych specjalistów, aż w końcu usłyszeliśmy diagnozę — autyzm. Wydawało się, że grunt usuwa nam się spod nóg” — mówi Veselienė, wspominając, że doświadczyła tego, czego doświadcza wielu rodziców, gdy słyszą tę diagnozę: „Próbowałam »naprawić« moje dziecko, nie wiedziałam, co robić dalej, do jakich specjalistów się zwrócić, aby mój syn mógł jak najszybciej uzyskać kompetentną pomoc i nie musiał czekać miesiącami”.

Jej syn jest wrażliwy na zapachy i dźwięki, jest bardzo wybredny w kwestii jedzenia i ma wiele trudności sensorycznych. Kiedy był mały, wyrażał wszystkie swoje emocje i pragnienia głośno krzycząc, ale teraz potrafi nazywać to, czego chce.

Według Veselienė, Benediktasowi trudno było wybrać szkołę — wiele razy słyszała „nie”. Ale po długich poszukiwaniach w końcu znalazła szkołę ogólnodostępną, w której chłopiec czuje się komfortowo.

W tym roku Benediktas z powodzeniem ukończył drugą klasę. Jedną z jego mocnych stron jest język angielski.

„Nie potrzebujemy litości, ponieważ moje dziecko nie jest chore. Myślę, że niektórzy ludzie boją się osób z autyzmem, ponieważ ich nie znają. Ale musimy zdać sobie sprawę, że wszyscy jesteśmy różni i wspaniali na swój sposób” — powiedziała Veselienė.

Więcej informacji na temat zaburzeń ze spektrum autyzmu można znaleźć na stronach www.asociacija.lietausvaikai.lt, www.pagalbasau.lt.

Zam.2094

Projekt „Twórzmy korzystne dla zdrowia nawyki!” jest wspierany finansowo ze środków Państwowego Funduszu Wzmacniania Zdrowia Społecznego

Wciąż można złożyć wnioski o bezpłatne wyżywienie w szkołach i na zakup wyprawki

Stołeczny samorząd przypomina, że niektórzy wilnianie, posiadający dzieci w wieku szkolnym wciąż mogą się ubiegać o wsparcie socjalne – bezpłatne wyżywienie w placówkach oświatowych i zakup wyprawki w wysokości 98 euro.

Prawo do otrzymania bezpłatnego wyżywienia, obejmującego śniadania, obiady, podwieczorki oraz zakup wyprawki przysługują uczniom w wieku do 21 lat, którzy pobierają naukę w ramach programów edukacji przedszkolnej, ogólnokształcącej lub edukacji dla dorosłych.

Wsparcie może być udzielone, jeżeli dochód jednej ze wspólnie

mieszkających osób nie przekracza 235,50 euro.

Stosowane są wyjątki, gdy w rodzinie jest troje lub więcej dzieci lub występuje choroba, wypadek, ryzyko społeczne, wówczas przypadek jest oceniany indywidualnie.

O wsparcie dla uczniów może się ubiegać jedno z rodziców ucznia lub inna wspólnie mieszkająca osoba pełnoletnia, pełnoletni uczeń, niepełnoletni uczeń, który zawarł związek małżeński, uczeń w wieku od 14 do 18 lat za zgodą rodziców.

Wniosek można złożyć elektronicznie za pośrednictwem Systemu Informatycznego Wsparcia Socjal-

nego dla Rodzin www.spis.lt, po przybyciu do Centrum Obsługi Klientów pod adresem Konstitucijos pr. 3 (I piętro), wysyłając wypełniony i podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym wniosek pocztą elektroniczną sis@vilnius.lt lub wysyłając wypełniony wniosek pocztą Wydziałowi Świadczeń Społecznych na adres Kauno g. 3, LT-01314 Vilnius.

Wnioski o uzyskanie bezpłatnego wyżywienia można składać od 1 lipca do końca roku szkolnego, o uzyskanie wsparcia na zakup przyrządów szkolnych – od 1 lipca do 5 października.

lrlt.lt

Atak na most Krymski: Szczegóły po zwycięstwie

Dokonano ataku most Krymski. Na Białorusi odnotowano nowe jednostki najemników Grupy Wagnera. Zdaniem Gitanasa Nausėdy te ostatnie ma negatywny wpływ na sytuację bezpieczeństwa w regionie.

Most Krymski łączący Rosję z okupowanym Krymem został zaatakowany w poniedziałek z rana dronami. W ramach akcji most został uszkodzony, zginęło małżeństwo z obwodu białgorodzkiego. Jak podały rosyjskie media, w samochodzie też była ich córka, która została ranna. Oficjalnie władze w Kijowie nie wzięły odpowiedzialności za akcję, tym niemniej, portal Suspilne ukraińskiego publicznego nadawcy podał, że to była akcja SBU. „Most został zaatakowany przy pomocy dronów nawodnych. Dojść do mostu było trudno, ale w końcu udało się to zrobić” – poinformowało publicznego nadawcę anonimowe źródło w służbie bezpieczeństwa Ukrainy.

Portal Ukraińska Prawda, również powołując się na anonimowego informatora, napisał, że za atakiem stoi SBU i Marynarka Wojenna Ukrainy. Sytuację z mostem skomentował doradca Zelenskiego, Mychajło Podolak. „Wszelkie nielegalne konstrukcje używane do dostaw narzędzi Rosji do (dokonywania) masowych morderstw nie są długotrwałe, niezależnie od powodów ich zniszczenia” – napisał na Twitterze. Później wypowiedziała się również SBU. Rzecznik prasowy ukraińskiej służby bezpieczeństwa oświadczył, że wszystkie szczegóły „incydentu na moście” zostaną podane do wiadomości publicznej po „zwycięstwie Ukrainy”. „Na razie z zainteresowaniem obserwujemy, jak jeden z symboli reżimu putinowskiego po raz kolejny nie wytrzymał obciążenia wojną” – oświadczył rzecznik. Jest to drugi atak na most. Pierwszy odbył się w październiku ubiegłego roku.

„WAGNER” NA BIAŁORUSI

W sobotę (15 lipca) kanał na Telegramie „Białoruski Gajun”, który monitoruje przemieszczanie się rosyjskich jednostek wojskowych, podał, że na Białoruś przybyły jed-

■ Rys. Władysław Mickiewicz

nostki najemników Grupy Wagnera wraz z 60 sztukami różnej techniki wojskowej. W niedzielę kanał podał, że zauważono kolejną kolumnę techniki wojskowej należącą do najemników. Później tą informację potwierdziły również litewskie instytucje państwowe.

W sprawie obecności rosyjskich najemników na Białorusi głos zabrał prezydent oraz osoby wysokiej rangi odpowiadające za bezpieczeństwo w kraju. „Widzimy pewne ślady, że »Wagner« przeniósł się na Białoruś. Jak już mówiłem w czasie szczytu w Wilnie, to pogarsza sytuację z bezpieczeństwem w regionie. Bez różnicy, czy później »Wagner« pójdzie w jedną lub drugą stronę, czy być może zostanie zintegrowany z białoruskim wojskiem, albo przekaże mu swoje doświadczenia” – oświadczył w niedzielę LRT Gitanas Nausėda.

CHAOS W WOJSKU

Odmienne zdanie od prezydenta ma przewodniczący sejmowego Komitetu Bezpieczeństwa Narodowego

i Obrony, Laurynas Kasčiūnas. W rozmowie z ELTA poseł oświadczył, że w chwili obecnej najemnicy nie stanowią żadnego zagrożenia dla naszego kraju. „To, co teraz przyjechało na Białoruś, to są po prostu ludzie mający doświadczenie bojowe, ale bez siły bojowej. Ta grupa nie ma dodatkowego znaczenia dla naszego bezpieczeństwa” – oświadczył Kasčiūnas.

Amerykański think tank, Instytut Studiów na Wojnę, podał, że wśród wojsk rosyjskich walczących w Ukrainie zaczyna powstawać chaos. Instytucja podała, że szerzą się zwolnienia i aresztowania kadry oficerskiej, która kieruje najbardziej skutecznymi jednostkami na froncie. Prawdopodobnie wiąże się to z niesubordynacją wobec kierownictwa rosyjskiego resortu obrony. ISW podało, że w ostatnim czasie zdymisjonowano między innymi dowodzącego 58. armią generała Iwana Popowa i dowódcę 106. dywizji powietrzno-desantowej, generała Władimira Sieliwiorstowa. ■

Na podstawie ELTA, BNS i PAP opracował Antoni Radczenko

Na przedmioty użytku codziennego wydajemy najwięcej z krajów bałtyckich

Śledząc swoje codzienne wydatki przez kilka miesięcy z rzędu, można zobaczyć, gdzie wydaliśmy najwięcej lub gdzie wydaliśmy więcej, niż planowaliśmy.

Mieszkańcy Litwy i Estonii wydają od 11 do 30 euro dziennie na bieżące potrzeby, podczas gdy Łotysze najczęściej zadowolają się dziennym budżetem w wysokości 10 euro.

GDZIE NAJWIĘCEJ?

Jak wynika z majowych badań opinii społecznej przesłanych nam przez bank Citadele, mieszkańcy Litwy wydają średnio najwięcej pieniędzy na artykuły codziennego użytku spośród mieszkańców krajów bałtyckich.

Jeśli chodzi o ankietowanych na Litwie, 14 proc. z nich stwierdziło, że ich dzienny budżet wynosi 30–50 euro.

W Estonii 13 proc. respondentów zadeklarowało, że na bieżące zakupy wydaje taką samą kwotę, podczas gdy na Łotwie taki budżet wskazało zaledwie 8 proc. ankietowanych.

NAJCZĘŚCIEJ DO 100 EURO

Na Litwie mieszkańcy — częściej niż w innych krajach bałtyckich — wydają od 51 do 100 euro dziennie (3 proc. na Litwie, 2 proc. w Estonii i na Łotwie). Blisko 1 proc. mieszkańców Litwy przyznało, że wydaje od 101 do 200 euro dziennie na artykuły codziennego użytku. Odpowiedź ta została również wybrana przez 1 proc. Estończyków, podczas gdy Łotysze w ogóle o tym nie wspomnieli.

ŁOTYSZE NAJOSZCZĘDNIEJSI

Badanie pokazało, że to Łotysze wydają najmniej spośród mieszkańców krajów bałtyckich: 14 proc. respondentów na Łotwie, 12 proc. na Litwie i 10 proc. w Estonii stwierdziło, że przeznaczają na ten cel do 10 euro dziennie.

Blisko 1 na 5 osób w każdym kraju wydaje od 11 do 20 euro dziennie, co stanowi 19 proc. respondentów na Litwie, 20 proc. na Łotwie i 18 proc. w Estonii.

■ Na Litwie ludzie najczęściej wydają od 51 do 100 euro dziennie **Fot. Youtube**

Stosunkowo duża część populacji w ogóle nie ustala budżetu na codzienne wydatki, pomimo wysokiej inflacji i rosnących kosztów życia. Spośród ankietowanych 22 proc. na Litwie, 17 proc. w Estonii i 28 proc. na Łotwie stwierdziło, że nie ma określonego dziennego limitu wydatków.

CODZIENNE PLANOWANIE KSZTAŁTUJE NAWYKI...

„Jeśli ludzie planują swoje najważniejsze miesięczne wydatki, takie jak czynsz lub spłata kredytu hipotecznego, opłaty za media i rachunki za różne usługi, dodatkowe codzienne koszty są

stosunkowo niewielkie. Ale to właśnie one pomagają kształtować nawyki — ustalanie budżetu, sprawdzanie, na co wydajesz najwięcej i gdzie możesz zaoszczędzić pieniądze, jeśli zajdzie taka potrzeba. Śledząc swoje codzienne wydatki przez kilka miesięcy z rzędu, można zobaczyć, gdzie wydaliśmy najwięcej lub gdzie wydaliśmy więcej, niż planowaliśmy” — powiedziała Rūta Ežerskienė, członkini zarządu banku Citadele i dyrektorka ds. handlu detalicznego. Prawie 6 proc. respondentów na Litwie i w Estonii oraz 5 proc. na Łotwie twierdzi, że nie musi w ogóle ograniczać swoich wydatków. ■

Opr. Aleksander Borowik

Polska niemal samowystarczalna

W produkcji siedmiu na dziewięć kategorii żywności Polska jest samowystarczalna. Wyjątki to tylko „ryby i owoce morza” oraz „tłuszcze roślinne”. To najlepszy wynik w całej Unii Europejskiej. Daleko za Polską są Niemcy, Francja i Włochy.

Pandemia Covid-19, a potem wybuch wojny w Ukrainie doprowadziły do silnego wzrostu cen żywności oraz obniżenia jej dostępności w wielu regionach świata.

Termin bezpieczeństwa żywnościowego najczęściej sprowadza się do samowystarczalności w produkcji żywności. A stopień samowystarczalności w produkcji żywności wskazuje, w jakim zakresie dane państwo jest w stanie pokryć swoje zapotrzebowanie na poszczególne rodzaje żywności wewnętrzną produkcją.

PAP

Tomasz Bożerocki: „Polacy wierzyli, że sojusznik sojuszników ich nie zdradzi”

Rozmowa z dr. Tomaszem Bożerockim o epilogu operacji „Ostra Brama” i polsko-sowieckich relacjach w lipcu 1944 r.

Ilona Lewandowska: Choć walki o Wilno zakończyły się 13 lipca, kilka dni później przyszedł czas na epilog operacji „Ostra Brama”, którego symbolem może być 17 lipca, gdy w Boguszach pod Jaszunami NKWD aresztowało dowódców partyzanckich brygad pod pretekstem wspólnej narady przed uderzeniem na cofających się Niemców. Co ten dzień znaczy dla polskiego podziemia na Wileńszczyźnie?

Tomasz Bożerocki: Ten dzień to rzeczywiście symbol zdrady Sowietów, który musiał być ostatecznym argumentem przekonującym tych nielicznych, którzy jeszcze wierzyli w możliwość współpracy z Sowietami, że jest to absolutnie niemożliwe. 17 lipca, zamiast realizacji planu formowania polskiego korpusu, który miałby współdziałać z Armią Czerwoną przeciwko Niemcom a politycznie podlegać polskim władzom na uchodźctwie, Sowietci zaczęli realizować dyrektywę Stawki nr 220145, zgodnie z którą wojska Frontów Białoruskich i Ukraińskich miały rozpocząć rozbrajanie oddziałów AK na terenie Litwy oraz tzw. Zachodniej Białorusi i Zachodniej Ukrainy. Zorganizowana we wsi Bogusze odprawa, w której miała wziąć udział kadra dowódcza AK, była po prostu podstępem. Oficerowie Wileńskiego Okręgu AK zostali aresztowani i rozbrojeni, a wcześniej ten sam los spotkał samego ppłk. „Wilka”. Wkrótce ten sam los miał spotkać także innych żołnierzy AK. Rozbrojeni w większości trafili do obozu w Miednikach Królewskich. Mogło tam przebywać od 4,4 tys. do ponad 6 tys. żołnierzy. Już nikt nie miał wątpliwości, czy jakkolwiek współpraca z Sowietami jest możliwa.

Określenie „współpraca z Sowietami” z perspektywy historii niemal jednoznacznie kojarzy się

dziś z kolaboracją. Jak tą współ-

być tak samo. Oczywiście przede

Ten dzień to rzeczywiście symbol zdrady sowietów – mówi dr Tomasz Bożerocki. Fot. Marian Paluszkiwicz

pracę wyobrażała sobie w 1944 r. Armia Krajowa?

W 1944 r. nasze realia wyglądały nieco inaczej. Przede wszystkim – formalnie w tym czasie byliśmy sojusznikami ZSRS na mocy układu Sikorski-Majski podpisanego 30 lipca 1941. Na Zachodzie Polacy walczyli u boku aliantów, teoretycznie na Wschodzie powinno

Informacje o tym, że Sowietci są sprawcami zbrodni, wydrukowano w piśmie „Niepodległość” i wiadomo, że żołnierze „Kmicica” ten tekst czytali. To właśnie ujawnienie zbrodni sprawiło, że zaufanie do sowieckich partyzantów mogło szybko lec w gruzach i przyspieszyło decyzję o podjęciu działań mających na celu rozbięcie polskiej partyzantki.

wszystkim na terenach, które doświadczyły sowieckiej okupacji przed 1941 r. nie uważano Armii Czerwonej za sojusznika pewnego czy wyzwoliciela, ale realia polityczne zmuszały polski rząd na uchodźctwie, a także podległą mu Armię Krajową, do liczenia się z faktem, że Związek Sowiecki stał się sprzymierzeńcem aliantów.

Można oczywiście uważać, że było to przekonanie naiwne, przecież o tym, że Sowietom nie wolno ufać, przekonano się już wcześniej, a najbardziej dobitnym dowodem było zamordowanie „Kmicica” i jego żołnierzy. Porucznik Antoni Burzyński „Kmicic” to zresztą jedna z ciekawszych postaci wileńskiej AK, która nie wiecieczemu pozostaje niemal zupełnie poza obszarem naszej pamięci. Był to pierwszy oddział partyzancki na Wileńszczyźnie, który powstał na wiosnę 1943 r. Świetnie się rozwijał i w krótkim czasie osiągnął liczebność kilkuset żołnierzy.

12.>>

Dramat tego oddziału polegał na tym, że zbyt szybko zaufała sowieckiej partyzantce. Wynikało to prawdopodobnie z faktu, że „Kmicic” i Fiodor Markow, dowódca sowieckiej partyzantki, pochodzili z okolic Święcian i znali się jeszcze przed wojną. Był to ogromny błąd – 26 sierpnia 1943 r. „Kmicic” ze swym sztabem został zaproszony na konferencję do Markowa, nad jezioro Narocz, a w tym czasie około 2 000 rosyjskich partyzantów otoczyło dwie bazy Polaków. Sam „Kmicic”, wraz z innymi oficerami, został rozstrzelany, gdy odmówił współpracy na sowieckich warunkach. Zamordowanych zostało ogółem ok. 80 Polaków, wielu zgodziło się na wcielenie do formowania polskiego oddziału, który miał działać pod kontrolą sowieckiej partyzantki. Zrobili to po to, by uciec z życiem a następnie dołączyć do AK. To właśnie z tego rozbitego oddziału ocaleni ludzie, którzy w przyszłości stali się podstawą brygady mjr. „Łupaszki”.

Jeszcze zanim doszło do zamordowania „Kmicica” i jego żołnierzy Wileńszczyzna usłyszała o Zbrodni Katyńskiej. Czy nie był to wystarczający sygnał, by nie ufać sowieckim partyzantom?

Paradoksalnie to właśnie fakt ujawnienia informacji o Katyniu mógł przyspieszyć decyzję Sowieców o rozprawieniu się z polskim oddziałem. Informacje o tym, że Sowieci są sprawcami zbrodni, wydrukowano w piśmie „Niepodległość” i wiadomo, że żołnierze „Kmicica” ten tekst czytali. To właśnie ujawnienie zbrodni sprawiło, że zaufanie do sowieckich partyzantów mogło szybko lec w gruzy i przyspieszyło decyzję o podjęciu działań mających na celu rozbięcie polskiej partyzantki.

Aresztowanie dowództwa wileńskiej AK nie pozostawiało wątpliwości, że cele operacji „Burza” są nie do osiągnięcia, a Sowieci, nawet w przypadku zwycięskich walk, nie zamierzają traktować żołnierzy AK jak sojuszników. Dlaczego po wileńskim powstaniu zdecydowano się na Powstanie Warszawskie?

To nie był czas, gdy dowództwo AK czy polskie władze na uchodź-

Uroczyste obchody 75. rocznicy Operacji „Ostra Brama” w Boguszach w 2019 r. Fot. Marian Paluszkiwicz

Po 17 lipca 1944 r. ponad sześć tysięcy żołnierzy zostało rozbrojonych i przez obóz w Miednikach wywiezionych w głąb ZSRS, do Kaługi Fot. Marian Paluszkiwicz

stwie dokonywały wyborów między dwoma wariantami, z których jeden był dobry, a drugi zły. To był czas, gdy można było wybrać jedno z równie bolesnych, tragicznych rozwiązań. Nawet znając skutki powstania, pomimo ogromnej ceny, jaką zapłaciła Warszawa (zginęło 16 tys. do 18 tys. żołnierzy AK i od 150 tys. do 180 tys. cywilów, zaś po kapitulacji miasto zostało doszczętnie zniszczone przez Niemców) niestąpienie do walki z Niemcami w takim momencie mogłoby mieć również tragiczne, choć może inne

skutki. Przede wszystkim byłyby dowodem tezy, powtarzanej przez sowiecką propagandę, że AK wspiera okupantów. Stając do walki, Polacy zademonstrowali dążenie do odzyskania i utrzymania niepodległości i może dlatego właśnie polskie państwo, chociaż zniewolone, zachowało swoją odrębność. To były czasy, gdy nie było dobrych rozwiązań. ■

Rozmawiała
Iłona Lewandowska

Ataki cybernetyczne: uważać musi każdy

Litwa, w trakcie minionego szczytu NATO w Wilnie, doznała kilkudziesięciu ataków cybernetycznych. Zdaniem resortu ochrony kraju najczęściej za atakami na litewskie podmioty stoją grupy hakerskie z Rosji oraz Chin. Służby zwracają uwagę, że ataku cybernetycznego może doświadczyć każdy.

Antoni Radczenko

Po zakończeniu szczytu doradca prezydenta ds. bezpieczeństwa Kęstutis Budrys poinformował, że w czasie trwania szczytu Litwa doznała nawet kilkudziesięciu, a być może nawet setek, ataków cybernetycznych. „Wszelkie raporty otrzymywałem. Prawie ze wszystkimi atakami udało się uporać” — poinformował w ubiegłym tygodniu dziennikarzy Budrys. Do pierwszego ataku doszło dwa dni przed oficjalnym rozpoczęciem szczytu. 10 lipca hakerom udało się włamać do systemu centrum handlowego „Panorama”, gdzie poprzez system dźwiękowy nadano komunikat skierowany przeciwko zbliżającemu się spotkaniu.

ATAKI W CZASIE SZCZYTU

We środę poinformowano, że hakerom udało się wykraść poufną informację dotyczącą szczytu. Informacja dotyczyła zapewnienia bezpieczeństwa w trakcie trwającego szczytu. Departament Bezpieczeństwa Państwa niezwłocznie poinformował, że sprawa jest badana przez odpowiednie instytucje. Wykradziona informacja została upubliczniona w sieci społecznościowej Telegram. Minister ochrony kraju Arvydas Anušauskas komentując sprawę, oświadczył, że wykradziona informacja nie była zbyt ważna i nie mogła wpłynąć na bezpieczeństwo uczestników wileńskiego spotkania. „W każdym bądź razie spodziewaliśmy się tego i wiedzieliśmy, że takie ataki będą. Mówiliśmy, że ryzyko jest wysokie i tak też się stało. Tym niemniej, to w żaden sposób nie zakłóciło spotkania i nic nie zmieniło” — uspokajał w ubiegłym tygodniu szef resortu obrony.

W ramach ataku cybernetycznego do sieci wyciekło ok. 30 dokumentów

Zdaniem ministerstwa ochrony kraju najczęściej za atakami na litewskie podmioty stoją grupy hakerskie z Rosji oraz Chin **Fot. Marian Paluszkiwicz**

W ramach ataku cybernetycznego do sieci wyciekło ok. 30 dokumentów zawierających informacje dotyczące hoteli, w których zatrzymywali się członkowie delegacji z krajów członkowskich NATO. Były też godziny przelotów poszczególnych delegacji. Zostały też upublicznione imiona i nazwiska snajperów jednostki antyterrorystycznej „Aras”.

zawierających informacje dotyczące hoteli, w których zatrzymywali się członkowie delegacji z krajów członkowskich NATO. Były też godziny przelotów poszczególnych delegacji. Zostały też upublicznione imiona i nazwiska snajperów jednostki antyterrorystycznej „Aras”. Litewskie organy praworządności na razie nie

potwierdziły autentyczności upublicznionych dokumentów.

ROSJA I CHINY

Prawdopodobnie za środowym atakiem stała rosyjska grupa hakerska „From Russia With Love”. W ministerstwie ochrony kraju poinformowano „Kurier Wileński”, że najczęściej cybernetycznych ataków dokonują grupy z Chin i Rosji.

„Najaktywniej przeciwko Litwie działają grupy hakerskie, które są łączone z Rosją i Chinami. Ich priorytetami pozostaje zbieranie, w skali długoterminowej i stałej, informacji dotyczących litewskiej polityki wewnętrznej i zagranicznej. Te grupy próbują włamać się do systemów IT instytucji państwowych, organizacji i spółek, aby zebrać odpowiednią informację i przejąć techniczne dane dotyczące stanu systemu, jego struktury oraz słabych miejsc.

14.>>

Poza tym próbują tworzyć mechanizmy, które zezwalałyby przez dłuższy okres zachować dostęp do systemów” — poinformowała nas służba prasowa ministerstwa ochrony kraju.

Atakami cybernetycznymi na instytucje państwowe oraz podmioty o charakterze strategicznym zajmuje się Narodowe Centrum Bezpieczeństwa Cybernetycznego. W tym przypadku faktycznie podmioty atakujące są powiązane z innymi państwami.

INTERNETOWI OSZUŚCI

Trzeba jednak pamiętać, że atak cybernetycznego może doświadczyć każdy, kto korzysta z współczesnych technologii. Służba Regulacji Połączeń w ubiegłym tygodniu wydała oświadczenie, w którym zwracała uwagę na SMS-y ze strony oszustów internetowych. Jak wynika z oświadczenia SMS-y są wykorzystywane również do szerzenia fałszywych informacji.

„Dotychczas największym problemem były SMS-y, przy pomocy których próbowano poznać hasła użytkownika do systemów cyfrowych albo wyłudzić pieniądze. Niestety, teraz zwiększyła się liczba SMS-ów, w których w sposób tendencyjny jest rozpowszechniana informacja negatywna. Na przykład wysyła się SMS-y w imieniu policji i mówi się o wzmocnieniu kontroli

policyjnej z powodu możliwych zamieszek. Przypominamy, że policja nie wysyła masowych SMS-ów” — czytamy w oświadczeniu.

Służba radzi, aby w takich sytuacjach, po pierwsze nie panikować, tylko sprawdzić informację na stronach odpowiednich instytucji. Niezbędne jest również poinformowanie policji. Operatorzy sieci telefonicznych oraz internetowych mają obowiązek zatrzymania wysyłania informacji z danego numeru telefonicznego lub maila po otrzymaniu odpowiednich wskazówek ze strony instytucji państwowych.

Poza tym służba radzi, by jak najmniej podawać danych osobistych. „Nie używajcie prawdziwej informacji o sobie, jeśli nie ma potrzeby. Rejestrując się na różnego rodzaju platformach bardzo często trzeba podawać imię, nazwisko, adres, datę urodzin. Jeśli nie widzicie potrzeby w podawaniu prawdziwych danych, to lepiej użyć abstrakcyjny pseudonim lub podawać niepełną datę urodzin” — czytamy na ich stronie.

Służba ostrzega też przed odpowiadaniem na maile od nieznanych osób. Bardzo często takie listy elektroniczne są wykorzystywane przez oszustów do wyłudzenia pieniędzy. Dużym błędem jest też używanie tego samego hasła do rejestrowania się na różnych płaszczyznach internetowych. ■

TVP
WILNO

W trakcie szczytu Litwa doznała kilkudziesięciu ataków cybernetycznych
Fot. pixabay.com

Orzeźwiająca mgiełka w centrum stolicy

W upalne dni każdy chętny może się orzeźwić mgiełką wodną na placu Ratuszowym. Specjalny system chłodzący działa od godz. 9 do godz. 21 z cogodzinną 15-minutową przerwą. Podłączony jest do scentralizowanych sieci wodnych. System ten to nie jedyne takie rozwiązanie w Wilnie. W mieście działa również 31 źródełek wody pitnej, rozlokowanych w większości w centralnej części miasta oraz przy boiskach sportowych. Tego lata planuje się uruchomienie kolejne 5 źródełek.

Spółka „Vilniaus vandenys” wespół z Samorządem m. Wilna do picia wody z kranu i rezygnowania z butelek plastikowych do wody mieszkańców i gości stolicy zachęca również na inne sposoby: już trzecie lato z rzędu spółka ogłosiła o kontynuacji kampanii „Woda z kranu” zachęcającej do picia tzw. kranówki.

Młodzi chcą uzupełniać szeregi policji

Litewska policja odnotowała rekordową liczbę kandydatów, którzy chcą uzupełnić szeregi służb mundurowych. Zgłoszono 1 053 podania.

Studia w Litewskiej Szkole Policyjnej w tym roku chce podjąć 743 osób, w porównaniu z 526 w roku ubiegłym, 552 w 2021 i 598 w 2020 r. Złożono również 85 wniosków o przyjęcie na studia na Uniwersytecie Michała Romera w Wilnie i 225 zgłoszeń na kursy wprowadzające.

wilnotela.lt, lrt.lt
Fot. vv.lt

Bezpieczne lato na Bałtykiem: w charakterze ratownika... dron

Anna Pieszko

O niezmałone wakacje urlopowiczów dbają w letnim sezonie ratownicy obserwujący brzeg morza przez lornetkę i przeczesujący plaże na quadach. Od kilku dni mają oni nowy nabytek, który będzie wspomagał ich w pracy — to dron.

CZERWONA FLAGA, CZYLI ZAKAZ KĄPIELI

W chwili, kiedy rozmawiam z Jonasem Pirożnikasem, kierownikiem Służby Ratownictwa w Połędzie, wysokość fal na Bałtyku jest szacowana na 3 stopnie. Oznacza to potrzebę wzmożonej uwagi, toteż nad bezpieczeństwem wczasowiczów na plażach Połogi i Świętej czuwa łącznie 135 ratowników i wolontariuszy.

— Takie falujące morze jest bardzo niebezpieczne dla odpoczywających. Wywiesiliśmy czerwone flagi, co oznacza, że jest absolutny zakaz kąpieli — podkreśla szef ratowników w rozmowie z naszym dziennikiem.

Z kolei żółty kolor flagi powiewającej nad plażą oznacza, że kąpiel jest możliwa, ale niebezpieczna. Tak więc, jeśli widzimy żółtą flagę — pływanie jest dozwolone, ale w ramach rozsądku. Należy korzystać z kąpieli ostrożnie, ponieważ pływanie w morzu zawsze niesie ze sobą jakieś niebezpieczeństwo.

Jak mówi Jonas Pirożnikas, odpoczywający na ogół zachowują się odpowiedzialnie. Tylko pojedyncze osoby naruszają zasady bezpieczeństwa, wypływają poza wyznaczone przez boje obszary lub wchodzą do morza przy wywieszanej czerwonej fladze.

Morze Bałtyckie, oblegane latem przez wczasowiczów, kojarzy się wielu z przyjemną morską bryzą, ciepłym piaskiem i kąpielami wśród fal. Warto jednak pamiętać, że wielka woda to nie tylko frajda, ale również niebezpieczeństwo.

Wczasy nad Bałtykiem to dobry sposób na skorzystanie z dobrodziejstw morza i słońca **Fot. EPA-ELTA**

Mer Połogi Šarūnas Vaitkus zapowiedział, że jeśli dron się sprawdzi, samorząd rozważy zakup dodatkowego sprzętu. Ten dron, jak powiedział, został zakupiony przez samych ratowników. Na działalność służby ratowników samorząd rocznie przeznaczą 380 tysięcy euro.

— Gdy widzimy naruszenia, wywołujemy policję. Za takie wykroczenia nad wodą, np. pływanie w morzu przy wywieszanej czerwonej fladze, grozi kara administracyjna w wysokości 300 euro. Co prawda, niektórzy są nawet nieświadomi tego, że czerwona flaga oznacza na Litwie za-

kaz kąpieli, i pytają, dlaczego nie jest wywieszana czarna flaga. Tymczasem z chwilą dołączenia do Unii Europejskiej, od 2004 r., stosujemy się do wymagań zgodnych z europejskimi standardami — tłumaczy.

Dodaje, że ratownicy w letnim sezonie wiele uwagi poświęcają środkom prewencyjnym, które mają na celu zapobieganie niebezpiecznym wypadkom.

— Wolontariusze w żółtych kamizelkach upominają te osoby, które spożywają na plaży alkohol. Takie zachowanie, jak picie napojów wyskokowych na plaży, jest niedopuszczalne. Jeżeli upomniana osoba dalej robi swoje, wtedy zgłaszamy to na policję. Za picie alkoholu na plaży również grozi mandat w wysokości 300 euro, za powtórne wykroczenie 600, za kolejne 900 euro — wskazuje.

16.>>

POMOC LICZONA NA SEKUNDY

Ratownicy z Połagi w ubiegły czwartek zaprezentowali swego pomocnika, drona Eurocopter, który będzie wykorzystywany do udzielania pomocy w tym sezonie.

— To będzie kwestia trzech sekund, żeby zareagować i pomóc tonącemu — mówi Jonas Pirožnikas.

DRON W KILKA SEKUND DOSTARCZY KOŁO RATUNKOWE

Zadaniem drona jest dostarczenie w ciągu kilku sekund koła ratunkowego dla tonącej osoby, aby mogła ona utrzymać się na powierzchni wody. W tym samym czasie na ratunek pospieszają ratownicy na skuterze wodnym.

— Dron w trybie gotowości działa przez cztery godziny. Może pozostać w powietrzu przez godzinę i dziesięć minut, pracować natomiast przez 40 minut — poinformował Pirožnikas.

Jak zapewnił, dron leci z prędkością do 70 km/h, może latać na odległość około 12 km. Będzie można go używać przy wietrze do 15 m/s. Dron może dotrzeć do tonącego w ciągu kilku sekund, co prawda, nie będzie mógł holować osoby.

TO ROZWIĄZANIE ZOSTAŁO JUŻ SPRAWDZONE, DZIAŁA

Dron został już przetestowany i spełnił oczekiwania, a biorąc pod uwagę to, że sezon letni w pełni, ratownicy rozważą zwrócenie się do samorządu o pomoc w zakupie drugiego drona, który byłby używany w Świętej. Koszt takiego narzędzia wynosi 12 tysięcy euro.

Do pracy ze sprzętem zostanie przeszkolonych pięciu ratowników.

Dron nie będzie mógł latać nad plażą, nad głowami ludzi — będzie latał tylko nad wodą, stanie na specjalnie wyposażonym drewnianym placyku. Takie drony, według Pirožnikasa, są używane w Australii. Ten specjalny sprzęt jest również używany

Nad bezpieczeństwem wczasowiczów na plażach Połagi i Świętej czuwa łącznie 135 ratowników i wolontariuszy **Fot. Marian Paluszkiewicz**

— Gdy widzimy naruszenia, wywołujemy policję. Za takie wykroczenia nad wodą, np. pływanie w morzu przy wywieszanej czerwonej fladze, grozi kara administracyjna w wysokości 300 euro. Co prawda, niektórzy są nawet nieświadomi tego, że czerwona flaga oznacza na Litwie zakaz kąpieli, i pytają, dlaczego nie jest wywieszana czarna flaga. Tymczasem z chwilą dołączenia do Unii Europejskiej, od 2004 r., stosujemy się do wymagań zgodnych z europejskimi standardami — tłumaczy.

przez niemiecką i francuską policję i siły specjalne.

Mer Połagi Šarūnas Vaitkus zapowiedział, że jeśli dron się sprawdzi, samorząd rozważy zakup dodatkowego sprzętu. Ten dron, jak powiedział, został zakupiony przez samych ratowników. Na działalność służby ratowników samorząd rocznie przeznacza 380 tysięcy euro.

„Cóż, tak naprawdę co roku staramy się zapewnić urlopowiczom jak najwięcej bezpieczeństwa nad morzem. Morze jest niespokojne, ludzie nie wiedzą, jak się zachować, potrzebne są środki operacyjne. Najważniejsze jest życie ludzkie” — powiedział mer.

W tym sezonie ratownicy z Połagi musieli ratować dwie osoby w Świętej. Matkę i córkę udało się szczęśliwie uratować.

UWAGA NA PODWODNE DOŁY

Kąpiel w morzu związana jest zawsze z ryzykiem, że się trafi na podwodne prądy lub tworzące się przy brzegu głębokie doły w miejscu, gdzie jeszcze kilka minut temu było płytko. Może zrobić się niebezpiecznie. Jak się zachować, jeżeli jednak pływak czuje, że podwodny prąd znosi go w stronę morza?

— Pływak, którego unosi prąd, nie powinien stawiać oporu. Musi utrzymać się na powierzchni wody, płynąć z prądem. Taki prąd niesie przez jakieś 10 metrów, potem puszcza wolno. Wtedy można zacząć płynąć w stronę brzegu. Przede wszystkim jednak nie wchodzić do morza, w którym tworzą się podwodne doły. W tych miejscach zazwyczaj stawiamy znaki ostrzegawcze — mówi Jonas Pirožnikas. ■

80. rocznica „krwawej niedzieli” na Wołyniu: Nie zemsta, ale pamięć!

Leszek Wątróbski

„Krwawa niedziela” stała się punktem kulminacyjnym tzw. rzezi wołyńskiej. W Narodowym Dniu Pamięci Ofiar Ludobójstwa w Szczecinie, pod pomnikiem Ofiar Nacjonalistów Ukraińskich na Cmentarzu Centralnym obecni byli posłowie, przedstawiciele władz wojewódzkich, kombatancki, członkowie ogólnopolskich i lokalnych stowarzyszeń kresowych, służb mundurowych, duchowieństwa, Instytutu Pamięci Narodowej, harcerzy i młodzieży szkolnej oraz samych świadków tamtych wydarzeń.

Jako pierwszy do zebranych przemawiał ks. kanonik Kazimierz Łukjaniuk — prezes Stowarzyszenia „Kresy Wschodnie – Dziedzictwo i Pamięć”, którego celem głównym jest zachowanie pamięci o Kresach Wschodnich Rzeczypospolitej oraz upamiętnienie wkładu Kresowian w historię Polski. Powiedział on m.in. o pamięci — o tych, którzy oddali swoje życie 80 lat temu na Wołyniu i Kresach Południowo-Wschodnich. „Poeta powiedział kiedyś takie zdanie: »Jeśli zapomnę o nich, Ty Wielki Boże na Niebie zapomnij o mnie«. Dzisiaj, obchodząc 80. rocznicę »krwawej niedzieli« na Wołyniu trzeba pamiętać nie tylko o tych, którzy tam zginęli 11 lipca, ale też o wszystkich, którzy zginęli na Wołyniu i na Kresach w czasach całej II wojny światowej. Bo wojna na tych ziemiach zaczęła się już w 1939 r. i trwała do 1947. I nie o zemstę dziś chodzi, ale o pamięć — o tych, którzy oddali swoje życie 80 lat temu na Wołyniu i Kresach Południowo-Wschodnich” — powiedział ks. Łukjaniuk.

„Stajemy dzisiaj tutaj, wołając o prawdę i pamięć. Dzięki tym, którzy ocalili i dają świadectwo, wiemy już bardzo dużo. Dalej wytrwale będziemy świadectwa tamtego czasu zbierać, nagrywać, publikować” — powiedział prof. Sebastian Ligarski ze szczecińskiego oddziału Instytutu

W 80. rocznicę „krwawej niedzieli” odbywały się w całej Polsce uroczystości związane z wydarzeniami, które miały miejsce na Wołyniu w dniu 11 lipca 1943 r.

■ Naoczny świadek rzezi wołyńskiej — Mieczysław Brocki

Pamięci Narodowej przypominając historię wydarzeń sprzed 80 lat.

Ludobójstwo wołyńskie było masową akcją eksterminacji ludności polskiej przeprowadzoną przez Organizację Ukraińskich Nacjonalistów Stepana Bandery (OUN-B), Ukraińską Powstańczą Armię (UPA) oraz ukraińską ludność cywilną. Atak skoordynowano wówczas w 99 miejscowościach — głównie w powiatach włodzimierskim, horochowskim oraz kowelskim. Ludność polska ginęła od kul, siekier, wideł, kos, pił, noży, młotków i innych narzędzi zbrodni. Nierzadko zbrodnie były dokonywane ze szczególnym okrucieństwem, a ofiary torturowane. Jak twierdził dowódca okręgu „Turiw” Jurij Stelmaszczuk ps. „Rudyj” w zeznaniach złożonych po wojnie wobec NKWD po aresztowaniu, w czerwcu 1943 r. dowódca UPA Dmytro Klackiowski ps. „Kłym Sawur” wydał rozkaz eksterminacji Polaków na Wołyniu.

W „krwawą niedzielę” 11 lipca 1943 r. oddziały Ukraińskiej Powstańczej Armii dokonały zaplanowanego, skoordynowanego, w bezwzględny sposób przeprowadzonego ataku na polskie miejscowości pod hasłem

„Śmierć Lachom” — powiedział wicewojewoda zachodniopomorski Mateusz Wagemann. Otaczano wsie, by nikt się z nich nie wydostał. Dokonano okrutnych rzezi i zniszczeń. Po dokonaniu mordów wsie palono tak, aby jeżeli ktoś ocalał albo zdołał uciec, nie mógł się tam ponownie osiedlić, żeby Polacy nie mogli w tych miejscach na nowo zamieszkać. Wicewojewoda przypomniał, że niedziela jako dzień uderzenia na Polaków została wybrana nieprzypadkowo. Polacy szli wtedy na nabożeństwa i gromadzili się w kościołach. Skupieni w jednym miejscu stawali się łatwiejszym celem dla napastników.

Mateusz Wagemann stwierdził, że liczba ofiar jest dziś trudna do oszacowania. Mówi się, że na Wołyniu i w Galicji Wschodniej zginęło ok. 100 tys. Polaków. „Brak ekshumacji oraz identyfikacji nie pozwala jednak na podanie precyzyjnych liczb. Kwestia ekshumacji i godnego pochówku ofiar jest jedną z najważniejszych kwestii, jakie powinniśmy sobie stawiać w przyszłych relacjach polsko-ukraińskich.

18.>>

Niewątpliwie relacje polsko-ukraińskie wkroczyły dziś w nowy etap. Pamiętamy wydarzenia ubiegłego roku: Ukraina zaatakowana przez Rosję, exodus, gigantyczna pomoc udzielana Ukraińcom przez Polaków i państwo polskie. W sposób naturalny w przestrzeni publicznej pojawia się pytanie: czy to jest dobry czas, żeby wracać 80 lat wstecz, żeby dokonywać rozliczenia zbrodni? Mówi się o nowym pojednaniu polsko-ukraińskim. Tylko czy prawdziwe pojednanie może być budowane z pominięciem prawdy historycznej? — mówił Wagemann.

Wicewojewoda dostrzegł gesty dobrej woli ze strony Ukraińców, jak np. udział prezydenta RP Andrzeja Dudy i prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskiego we wspólnej eklezjastycznej mszy w intencji ofiar rzezi wołyńskiej. Ocenia je jednak jako niewystarczające.

Kolejnym mówcą był Mieczysław Brocki — naoczny świadek rzezi wołyńskiej. Wspominał, że jego wieś została kompletnie zniszczona. „Odwiedzam czasami to miejsce, tam jest teraz tylko step, wszystko jest wyróżnione, miejscowość już nie istnieje. Polaków wtedy mieszkało tam jakieś 40-50 proc., bo dużo też było Żydów czy Niemców, wiele nacji tam było. Szczątki naszych przodków rozsiane są po całej wschodniej Ukrainie. Za kilka dni skończę 96 lat, ale cały czas pamiętam tamten dzień. To są wydarzenia nie do opisanego. Mojego dziadka i babcię zabiłi butelkami po wódce. Ostrymi końcami bili ich po twarzy. Do dzisiaj nie wiadomo, gdzie zostali pochowani. Kości naszych rodaków rozrzucone są po całej wschodniej Ukrainie. W mojej rodzinie wymordowano 25 osób... Była jedenasta wieczorem, gdy zaczęli strzelać z karabinów maszynowych. Wszystko się spaliło. Ani jedna chałupa nie została. Sąsiedzi to robili. A baciuszka w cerkwi mówił im: Wszystko jest dobrze. Musicie być stanowczy, wybić Polaków. Wszystko, co jest tutaj, będzie wasze. Było okropnie. Niemcy przyjechali. Załadowali nas na wozy i zawieźli do miasta. Tam potem brali po 50 osób do wagonów i wieźli te osoby w nieznaną” — wspominał Mieczysław Brocki.

■ Poczty sztandarowe

Jednym z ostatnich mówców był metropolita lwowski abp Mieczysław Mokrzycki:

„Przypomnijmy: 80 lat temu, podczas tzw. „krwawej niedzieli” w 1943 r., ukraińscy nacjonaliści zaatakowali polskie wioski na Wołyniu. W ten sposób rozpoczęła się rzeź wołyńska. Przykro nam, że musimy się spotykać przy symbolicznej mogile, że do tej pory męczennicy Wołynia nie mają swoich grobów, na których moglibyśmy postawić krzyż zbawienia, zapalić znicz pamięci i powiedzieć, że tutaj spoczywają nasi przodkowie. Dlatego jestem Wam bardzo wdzięczny, że pamiętacie o swoich przodkach, o swoich rodakach. Ufam, że dzisiejsza sytuacja, która jest w Ukrainie, pomoże Ukraińcom zrozumieć nas. Pomoże otworzyć im serca. Dlatego apeluję do Konferencji Episkopatu Polski i do władzy państwowej, by była bardziej stanowcza, aby upominała się o nasze prawa — o nasze prawo do istnienia w Ukrainie, o prawo, abyśmy mogli

być Kościołem wolnym. I niech nasza pamięć przyczyni się do pokoju w Ukrainie — tak, abyśmy mogli wspólnie uznać, że najważniejszą wartością w życiu człowieka jest Prawda i że w życiu powinniśmy zawsze kierować się dekalogiem Bożym. Bo wtedy będziemy zawsze ludźmi wolnymi i szczęśliwymi. I niech ta wspólna modlitwa ukoi w nas ból, który wszyscy nosimy, a także wyniesie naszych męczenników wołyńskich do świętości i do włączenia ich w grono męczenników w niebie”.

Obchody 80. rocznicy ludobójstwa Polaków na Wołyniu w Małopolsce Wschodniej zakończył uroczysty apel pamięci żołnierzy polskich zamordowanych za wierność przysiędze wojskowej oraz upamiętnianie męczeństwa naszych rodaków na Kresach. Było też składanie kwiatów i wiązanek z szarfami przy pomniku Ofiar Nacjonalistów Ukraińskich. ■

Fot. Leszek Wątróbski

■ Składanie kwiatów przy pomniku Ofiar Nacjonalistów Ukraińskich

Ubezpieczenie podróżne to inwestycja w spokój ducha. Przezorny zawsze ubezpieczony

Brenda Mazur

Jeśli wyjeżdżamy za granicę, podstawą jest ubezpieczenie zdrowotne, a w ramach UE — Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego (lit. Europos sveikatos draudimo kortelė, ESDK), którą otrzymamy w Kasie Chorych (lit. Valstybinė Ligonių Kasa, VLK). Jest to dokument potwierdzający prawo osoby ubezpieczonej obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym (PSD) do korzystania ze świadczeń podstawowej opieki medycznej w krajach Unii Europejskiej.

DODATKOWE UBEZPIECZENIE

Jednak to ubezpieczenie, choć bardzo ważne, nie zabezpiecza nas przed ewentualnymi problemami, jakie mogą nas spotkać. Wciąż słyszemy historie o nieubezpieczonych podróżnych, którzy wpadają w różne tarapaty. Podczas planowania podróży dużą wagę przywiązuje się do wyboru miejsca, wszelkich udogodnień hotelowych, ale często zapomina się o ważnej kwestii, jaką jest ubezpieczenie podróżne, które powinno być też obowiązkową częścią przygotowań do podróży.

Oprócz ESDK ważne jest dodatkowe ubezpieczenie — i to nie tylko na wypadek ewentualnej choroby, twierdzi Ana Taraitienė, kierowniczka działu szkód osobowych ADB „Gjensidige”.

— Chciałabym tu zaznaczyć, że podróżni często myślą europejską kartę ubezpieczenia zdrowotnego z ubezpieczeniem podróżnym i nie rozróżniają ochrony, jaką zapewniają te różne środki za granicą. Przede wszystkim osoby podróżujące po krajach europejskich nie zawsze wiedzą, że Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego gwarantuje im niezbędną opiekę medyczną w

Z wakacji można przywieźć nie tylko piękne wspomnienia, ale także chorobę i problemy. Żeby uniknąć kłopotów związanych z chorowaniem i opieką zdrowotną w obcym kraju. Zanim wyjedziemy na upragnione wakacje warto się do nich przygotować.

Żeby udając się na wakacje zachować spokój ducha, planując wyjazd warto zatroszczyć się o odpowiednie ubezpieczenie

publicznych placówkach medycznych. Oznacza to, że nie wszystkie usługi medyczne są objęte ubezpieczeniem. Jeśli udamy się do innego zakładu leczenia, tylko ubezpieczenie podróżne może w tym pomóc. Warto wiedzieć, że zakres niezbędnej pomocy medycznej jest różny w krajach europejskich, dlatego w niektórych miejscach ludzie muszą płacić składki za świadczone usługi. Podobnie jak transport czy usługi świadczone w prywatnej placówce medycznej, są refundowane przez firmy ubezpieczeniowe posiadaczom ubezpieczenia podróżnego — zauważa Ana Taraitienė.

DATA I OBSZAR WAŻNOŚCI

Osoby podróżujące za granicę również nie zawsze zwracają uwagę na geografie ważności karty. Należy pamiętać, że korzystanie z Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego nie będzie możliwe w Turcji,

Egipcie, Tunezji czy innych krajach popularnych wśród turystów. Planując wakacje w tych krajach, warto wybrać ubezpieczenie podróżne.

Z ESDK można korzystać wyłącznie w krajach Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Konfederacji Szwajcarskiej.

— Rekomendujemy również zawieranie przed wyjazdem umów ubezpieczenia, ponieważ ochrona ubezpieczeniowa obowiązuje od godziny 00:00 dnia wskazanego w umowie ubezpieczeniowej (czasu litewskiego), ale nie przed opłaceniem składki ubezpieczeniowej — twierdzi nasza rozmówczyni.

Umowa ubezpieczenia jest nieważna, jeżeli została zawarta w czasie pobytu ubezpieczonego za granicą. Z wyjątkiem przypadków, gdy umowa zaczyna obowiązywać po upływie siedmiu dni kalendarzowych od zawarcia umowy ubezpieczenia i opłacenia składki.

20.>>

— Podróżujący za granicę zawsze powinni brać pod uwagę kraj, do którego się wybierają, ile kosztuje tam opieka medyczna i jakie wypadki mogą się wydarzyć podczas wakacji. Zawsze bardzo ważne jest, aby zapoznać się z warunkami umowy i upewnić się, że podpisana umowa ubezpieczenia ochroni nas przed ryzykiem, z którym będziemy musieli się zmierzyć. Najważniejsze, aby ochrona ubezpieczeniowa odpowiadała specyficznym potrzebom każdego podróżującego. Zauważyliśmy, że większość wyjeżdżających za granicę najczęściej wybiera ubezpieczenie medyczne. To podstawowe ubezpieczenie, które zwróci koszty, jeśli trzeba będzie się leczyć, wykupić lekarstwa, a w razie potrzeby — odwieźć do domu. A mniej myślą o innych nieprzewidzianych przypadkach jakie mogą się przydarzyć i zepsuć wakacje — mówi Ana Taraitienė.

JAKIE KORZYŚCI DAJE UBEZPIECZENIE?

Podobnie jak w naszym codziennym życiu, podczas podróży mogą zdarzyć się różne rzeczy i ubezpieczenie może złagodzić konsekwencje i obciążenia finansowe.

Mogą to być różne sytuacje: na przykład odwołanie lotu, kradzież, utrata bagażu czy zachorowanie wymagające specjalisty.

— Niektórzy podróżni są w błędzie, uważając, że w krajach Unii Europejskiej usługi medyczne są zapewnione bezpłatnie. Tak, to prawda, ale nie do końca, bo jest kilka ważnych niuansów. Jednym z nich jest to, że bezpłatna pomoc udzielana jest wyłącznie w państwowych placówkach medycznych. Ponadto zapewniana jest tylko niezbędna pomoc, więc za inne usługi będziemy musieli zapłacić. Mogą to być na przykład koszty transportu lub dodatkowych procedur medycznych czy opieki pielęgniarskiej, która w niektórych krajach jest bardzo droga. Takie dodatkowe ubezpieczenie pokrywa te i inne ryzyka — podkreśla Taraitienė.

Poza tym ubezpieczenie na podstawie Europejskiej Karty Ubez-

pieczenia Zdrowotnego, jak sama nazwa mówi, pokrywa leczenie na terenie krajów Unii. A co, jeśli wybieramy się do innych krajów poza UE? Warto dla własnego komfortu postarać się o dodatkowe ubezpieczenie podróżne.

Jednak niezależnie od tego, czy turysta podróżuje po Europie czy też wybiera bardziej egzotyczne kierunki, zapewnia ono nie tylko wsparcie finansowe, ale również praktyczną pomoc, np. transport do kraju w razie konieczności. Mówiąc krótko: pozwala zmniejszyć odczuwanie konsekwencji nieprzewidzianych zdarzeń, które mogą wystąpić w podróży.

Co istotne, odnoszą się one nie tylko do choroby, ale także do sytuacji, w której nasz bagaż zostanie skradziony, a lot odwołany. Ubezpieczenie turystyczne to jednocześnie pomoc w przypadku awarii auta, którym podróżujemy.

RÓŻNE GATUNKI UBEZPIECZEŃ

Coraz więcej osób wybiera opcję ubezpieczenia z ochroną na aktywny wypoczynek. Od kilku lat każdy, kto wybiera się na narty, jest dodatkowo ubezpieczony w ramach Ubezpieczenia Narciarza. Jest to pakiet ubezpieczeń dostosowany do potrzeb narciarza. Obejmuje ubezpieczenie kosztów leczenia,

ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków, ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej, ubezpieczenie zajęć sportowych oraz ubezpieczenie inwentarza.

Badania wskazują, że 62 proc. mieszkańców Litwy przed podróżą zawsze kupuje ubezpieczenie medyczne, podkreśla Ana Taraitienė. Ubezpieczenie medyczne zapewni pierwszą pomoc medyczną w przypadku choroby lub urazu, zwróci koszty doraźnej opieki medycznej i leków. W razie poważnego wypadku ubezpieczyciel dba również o odwiezienie ubezpieczonego z powrotem do kraju transportem regularnym lub medycznym.

W zależności od charakteru wyjazdu można wybrać inne ubezpieczenia. Na przykład ubezpieczenie opuszczonych lub przerwanych podróży jest istotne przy planowaniu i zakupie pakietów podróży i biletów z wyprzedzeniem. Ubezpieczenie to wypłaca do 90 proc. kosztów podróży, jeśli z jakiegoś powodu nie można wyjechać. Natomiast wybierając aktywny wypoczynek warto zwrócić uwagę na ubezpieczenia OC, NNW, sprzętu sportowego oraz ubezpieczenia aktywności. Tymczasem ubezpieczenie medyczne jest zazwyczaj wystarczające dla osób wyjeżdżających na spokojne wakacje.

22.>>

Ubezpieczenie na podstawie Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego (ESDK), jak sama nazwa mówi, pokrywa leczenie na terenie krajów unii

21.>>

— Jednak ekstremalni poszukiwacze przygód również mogą skorzystać z ubezpieczenia NNW. Ci, którzy lubią nurkować, jeździć na nartach i przewozić swój sprzęt, mogą to ubezpieczyć. Jeśli planujemy więc aktywny wypoczynek (nurkowanie, narty, wspinaczka górską, polowanie, wędkarstwo na otwartym morzu, puszczanie latawca, rafting czy wypożyczenie motocykla lub motoroweru o mocy powyżej 35 kW) powinno się wybrać ubezpieczenie ryzyka aktywnego wypoczynku — wyjaśnia Ana Taraitienė.

UWAGA NA EGZOTYKĘ

Podczas podróży do egzotycznych krajów o gorącym klimacie zawsze należy zwracać uwagę na jakość i higienę żywności oraz unikać bardzo przechłodzonych, klimatyzowanych pomieszczeń. Podczas podróży ludzie często cierpią na choroby i stany zapalne układu pokarmowego i oddechowego: zapalenie żołądka i jelit (biegunka zakaźna), zatrucie, zapalenie oskrzeli, zapalenie ucha, dusznicę bolesną, zapalenie gardła. Często przyczyną dolegliwości jest nietradycyjne jedzenie, spożywanie posiłków w miejscach nie zawsze spełniających normy higieniczne oraz duże wahania temperatur spowodowane przez klimatyzatory dmuchające wyjątkowo zimnym powietrzem. Wahania temperatury powodują przeziębienia, które prowadzą do chorób zapalnych. Wbrew temu, co myślimy, choroby grypopodobne czy anginy zdarzają się bardzo często podczas upałów.

PLANOWANIE JEST KONIECZNE!

Bardzo ważną wskazówką dla podróżujących przy wyborze ubezpieczenia jest zastanowienie się, jakie czynności planują wykonywać, jak podróżują, na jaki okres, z jaką firmą. Na przykład podczas podróży z dziećmi konieczne jest wykupienie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Pomoże to, jeśli dzieci niechcący podrą zasłony lub połamią hotelowe meble.

Osoby podróżujące z przesiadką powinny posiadać również ubezpie-

Jeśli planujemy aktywny wypoczynek, powinno się wybrać ubezpieczenie ryzyka aktywnego wypoczynku

czenie bagażu oraz ubezpieczenie połączenia w podróży.

— Bardzo ważne jest, aby ubezpieczyć się tak, aby data zakończenia ubezpieczenia pokrywała się z datą wyjazdu. Czasami klienci ubezpieczają się do dnia, w którym zamierzają podróżować bardziej aktywnie, bo mają nadzieję, że będąc np. stabilnie kilka dni nad basenem nic się nie stanie i ubezpieczenie nie będzie potrzebne. Tak naprawdę, wypadek lub kontuzja mogą się zdarzyć niespodziewanie i wszędzie mogą być potrzebne leki lub pomoc w nagłych wypadkach, takich jak poślizgnięcie się na basenie, upadek z wysokości na placu zabaw czy jakaś poważniejsza kontuzja — zauważyła nasza rozmówczyni.

W razie wypadku trzeba skontaktować się z firmą ubezpieczeniową, która o wszystko zadba.

— Radzimy podróżującym zabrać ze sobą kilka papierowych lub telefonicznych kopii swoich dokumentów osobistych oraz notatkę ubezpieczenia podróżnego z danymi kontaktowymi, tak aby w razie wypadku łatwo było się skontaktować, zgłosić incydent lub uzyskać konsultację — przypomina Ana Taraitienė.

CENY UBEZPIECZENIA PODRÓŻNEGO

Wbrew temu, co często myślą podróżni, ubezpieczenie nie koszt-

tuje drogo. Ceny ubezpieczenia podróżnego zaczynają się od 5 euro za tydzień i mogą sięgać ekstremalnie nawet kilkuset, w zależności od wielu czynników: kraju, czasu, celu i dodatkowych doubezpieczeń.

Ale standardowo: jadąc na przykład na weekend na Łotwę lub do Estonii ubezpieczenie medyczne dla osoby dorosłej kosztowałoby około 5 euro.

Udając się na wakacje na wyspy Morza Śródziemnego na 7 dni, koszty ubezpieczenia medycznego dla osoby dorosłej wyniosą około 8 euro.

Jeśli planowane jest uprawianie aktywnej rozrywki — nurkowanie, wspinaczka górską, polowanie, wędkarstwo na otwartym morzu, puszczanie latawca, rafting czy wypożyczenie motocykla, motoroweru o mocy powyżej 35 kW — ubezpieczenie może kosztować ok. 17 euro za osobę.

Ekspert ds. szkód Ana Taraitienė doradza też osobom udającym się do Turcji lub Egiptu wykupienie ubezpieczenia medycznego, ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej oraz ubezpieczenia od rezygnacji z podróży. Cena takiego pakietu ubezpieczenia wyniosłaby 30-40 euro dla osoby dorosłej na 7 dni. ■

Fot. Freepik.com

W Polsce zdobyto kolejny, zakupowy kilo-litro-eurowy szczyt!

Tego jeszcze nie było — mieszkańcy Litwy pobili 5-letni rekord zakupów w Polsce. W ciągu trzech miesięcy wywieźli od sąsiadów towarów na zawrotną sumę 70 mln euro!

Aleksander Borowik

Średnio statystycznie, podczas jednej wyprawy co 2-4 tygodnie, wydawane jest 600 euro. Najczęściej trzyosobowa rodzina wydaje w Polsce 100-150 euro na żywność, której wystarcza na 2-3 tygodnie.

ROZROŚLA SIĘ GEOGRAFIA

Gwałtownie rozrósł się geograficzny zasięg zakupowego desantu. Kolejne regiony dołączają do bazy wypadowej po tańsze mleko, mięso i inne towary spożywcze. 100 kilometrów — tam i z powrotem do Sejna, a jeszcze z tańszą polską benzyną, to żadna gospodarcza zaporą.

Mieszkańcy przygranicznych miast, miasteczek, wiosek i chutorów już tylko starymi fotkami chwalać się podczas tamtejszych nabożnych niemal wizyt w nowo otwieranych sklepach i supermarketach z trójkolorowymi „balonikami na druciku” rodzimych i zagranicznych sieci handlowych.

JADĄ W DNI POWSZEDNIE

— Mój pies kaukaski azjata Czuha-j-bej teraz żyje jak egipskie panisko! Co dzień na deser ma po kilka tłustych, mięsistych kości wołowych, a nie jakieś tam kilkugramowe przysmaczki na patyku — chełpi się Robert, który niedawno, a po raz już chyba dziesiąty, wrócił z kolegami z przygranicznych polskich biedronek, pasikoników czy innych tam sklepów, gdzie skusiły ich cenowe „wybryki”.

O sobie mówią — „starzy wyjadacze polskiego chleba codziennego”. Na oślep niemal, zawczasu wytyczonymi trasami swoim klimatyzowanym transportowym volkswagenem „odkurzają” sklepowe półki z niemożliwie, jak na litewskie realia, atrakcyjnie tanich towarów.

■ Rys. Władysław Mickiewicz

— Nie jest to już wyprawa po jak najwięcej najtańszych towarów. Owszem, w domu siłą rzeczy musiała się znaleźć większa spiżarnia na lodówkę i zamrażarkę, ale i to wszystko. Polskie towary po prostu ustabilizowały nasz budżet rodzinny i tyle — rzeczowo ucina dywagacje Regina, żona Roberta z trójką uczniów z podwileńskiej Tarandy.

Na Litwie dominuje pięć sieci handlowych: Maxima, IKI, Lidl, Rimi i Norfa. Polskie supermarkety, w swoich łącznych obrotach, śmiało stają w szranki o litewskiego klienta. I, jak na razie, ani myślą zwalniać obrotów swoich sklepowych wózków.

ZNALEŻLI POLSKĘ I W INTERNECIE

Aby zaoszczędzić paliwo, a i czas, wielu mieszkańców Litwy robi zakupy zdalnie w Polsce — pojawia się coraz więcej firm świadczących usługi dostawy towarów. Jedną z nich jest Lenkijojepigiau.lt. Jej przedstawicielka ds. marketingu Ugnė Andriuškevičiūtė wyjaśniła, że liczba klientów ciągle rośnie.

„Większość kupujących pochodzi z Kowna, ponieważ sami jesteśmy z Kowna, ale często wysyłamy również do Wilna, Kłajpedy, Uciany — klienci są rozrzućeni po całej Litwie. Liczba przesyłek jest różna w ciągu dnia, ale dostarczamy ich do stu dziennie” — powiedziała Andriuškevičiūtė.

Według niej ludzie najczęściej kupują produkty dla dzieci, odżywkę, różne suplementy. Meble ogrodowe, baseny, kosiarki, różne nawozy, chemia są kupowane zgodnie z sezonem. „Np. cena mleka modyfikowanego w Polsce jest o połowę niższa. Ceny leków, suplementów, witamin są naprawdę zróżnicowane — w Polsce są o około 40 proc. tańsze. Meble można kupić w Polsce o 30-40 proc. taniej, licząc już z dostawą. Zajmujemy się również sprzętem AGD” — powiedziała.

„Nie przewozimy natomiast produktów spożywczych, chyba że jest to kawa, herbata, produkty niepsujące się. Nie przewozimy też alkoholu ani wyrobów tytoniowych” — podkreśliła przedstawicielka Lenkijojepigiau.lt. ■

Wakacje! Ach te wakacje!

To piękny czas, kiedy poznajemy nowych ludzi, z którymi można nawiązywać kontakty i później spotykać się przez całe lata, a może nawet zaprzyjaźnić się! A przyjaźń, jak wszyscy wiemy, jest bardzo, ale to baaaardzo fajna rzecz. Czy jesteście gotowi na te znajomości? Sprawdźcie, czy można z wami kumplować się, a może trzeba w sobie coś zmienić...

Jakim jesteś kumplem?

1. Jesteście już w szatni, a Waszego kumpla wciąż nie ma w szkole, choć zawsze to on czekał na Was.

A. Powoli przebieracie się i czekacie na kumpla, żeby razem iść na lekcję.

B. Pytacie wszystkich, czy nie widzieli Waszego kolegi gdzieś po drodze.

C. Po co macie czekać? Korzystając z okazji, szybko zajmiecie miejsce przy oknie.

2. Wasz przyjaciel przypomniał sobie, że zapomniał przynieść materiały na maskę karnawałową.

A. Dzielicie się swoimi. Zrobicie sobie okulary, w których będziecie wyglądać jak bliźniacy.

C. Jego sprawa. Trzeba było sobie zapisać na czole, co pani kazała przynieść.

B. Pytacie dookoła, czy ktoś nie ma więcej materiałów, żeby pożyczyć Waszemu koledze.

3. Drugie śniadanie Waszego przyjaciela zostało w domu, na stole.

B. Możecie podzielić się tylko jabłkiem. Kanapkę zjadacie sami, bo tak strasznie burczy Wam w brzuchu.

C. Znowu czegoś zapomniał? No przecież nie będziecie go ciągle dokarmiali!

A. Spoko. Przecież drożdżówka od mamy jest za duża dla jednej osoby.

4. Nie było Was jednego dnia w szkole. Wracacie, a tu niespodzianka. Wasze miejsce zajęte.

A. Proście swojego kolegę na korytarz i próbujecie wyjaśnić, skąd ta zmiana.

C. Skoro tak, to poszukacie sobie lepszego przyjaciela.

B. Pytacie intruza, który zajął Wasze miejsce, czy możecie wrócić do swojej ławki.

5. Wasz przyjaciel rozchorował się. Nie ma go w szkole już od trzech dni.

B. Dzwonicie do kolegi i pytacie, jak się czuje i czy czegoś nie potrzebuje.

A. Codziennie po lekcjach biegniecie do kolegi, żeby zaznaczył sobie, co dziś przerabialiście.

C. Zastanawiacie się, kiedy kolega raczy do Was zadzwonić i zapytać, co było w szkole.

*** **

Których odpowiedzi zaznaczyliście najczęściej:

A, B czy C? Tylko szczerze!

Najwięcej odpowiedzi A – jesteście na medal. Przyjaciel z Was wspinały. Tak trzymać!

Najwięcej odpowiedzi B – test z przyjaźni zdaliście na – tak sobie. Popracujcie jeszcze troszkę nad sobą.

Najwięcej odpowiedzi C – chcecie mieć przyjaciół? Najpierw sami postarajcie się nim być.

W najbliższe dni na pewno wybieracie się nad morze lub jezioro. Jeśli nie chcecie tylko „smażyć wieprzowinki”, to ta propozycja jest dla Was.

Baner na piasku

Wymyślcie jakieś słowo, hasło, zdanie. Następnie, szurając nogami i depcząc przemieszczacie się po plaży, pisząc w ten sposób swoją sentencję. Oto i cała „teoria”.

Jest to idealny sposób, by wyrazić swoje zdanie, zachwyt, miłość...

Można też gigantycznymi literami zmanifestować swój pogląd, opinię np:

„ŻĄDAMY UWOLNIENIA RÓŻOWYCH SŁONI!”

Wasi koledzy, rodzina oczywiście mają za zadanie odczytać Wasz baner. Cały napis

możecie otoczyć murkiem niedużej wysokości, by inni nie zbeszczęścili Waszego hasła i by wyglądał bardziej godnie – niczym litery wryte na wielkiej tarczy...

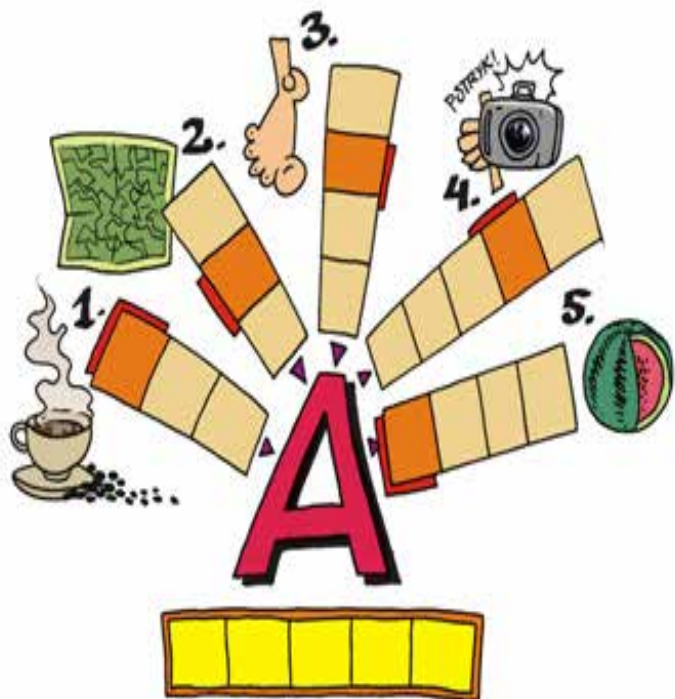

Ciekawostki o człowieku

- W ciele człowieka znajduje się 640 mięśni, z czego około 600 to mięśnie zależne od woli.
- Na 100 dziewczynek rodzi się 106 chłopców.
- Ludzie leworęczni trochę częściej niż praworęczni zapadają na choroby psychiczne, ale są średnio bardziej twórczy.
- Serce noworodka bije z częstotnością 120 uderzeń na minutę, serce człowieka dorosłego – tylko 70 uderzeń na minutę.
- Wśród mężczyzn białej rasy daltoniści stanowią 8%, a w przypadku mężczyzn rasy czarnej – tylko 3%.
- Mózg waży tylko 2% masy ciała, a otrzymuje aż 30% krwi.

ZWARIOWANE LITERKI

Wpiszcie nazwy przedmiotów zaczynających się lub kończących na A.

Literki z zaznaczonych pól wstawcie poniżej w odpowiedniej kolejności i rozwiążcie hasło:

LABIRYNT

Jesteście w zachmurzonej części świata. Znajdźcie najkrótszą drogę do słońca

Soczyste udko z kaczki

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Mięso z kaczki jest bardzo smaczne, udka przygotowane z tego przepisu są soczyste, delikatne, rozplývają się w ustach, a przepis dosyć prosty.

Składniki:

• 4 udka kaczki • 1 łyżka majeranku • 1 łyżeczka słodkiej papryki • 100 ml czerwonego wytrawnego wina • 1 płaska łyżeczka miodu • sól • pieprz

Wykonanie:

Kacze udka umyć i osuszyć. Patelnię teflonową rozgrzać i położyć udka skórą do dołu, smażyć do zrumienienia mięsa, następnie przekręcić i obsmażyć z drugiej strony, aż z mięsa wytopi się tłuszcz. Udka posypać po wierzchu majerankiem, papryką, pieprzem i solą. Mięso polać winem i zagotować, dodać miód i zmniejszyć grzanie do minimum, przykryć szczelnie mięso i dusić wolno. Jeśli danie

Udka z kaczki to świetny pomysł na obiad dla całej rodziny, zarówno na zwykły dzień jak i na święta. Ja przygotowałam udka smażone na patelni.

■ Kacze udka świetnie smakują z ziemniakami i szparagami Fot. autorka

będą jadły dzieci, to zamiast wina, dodajemy ocet jabłkowy. Kacze mięso puści sok, a jeśli wyparuje — możemy uzupełnić go dolewając trochę wody. Mięso dusimy, aż będzie miękkie, około półtorej godziny (ale trzeba sprawdzać już po

godzinie co jakiś czas, gdyż czas duszenia zależy od mięsa). Na koniec odkrywamy patelnię i chwilę smażyjemy mięso, aby skórka była chrupiąca. Kacze udka podajemy z ziemniakami, u mnie ziemniaki smażone i szparagi. ■

Mięciutkie letnie jagodzianki

Puszyste, mięciutkie bułeczki pełne jagód, nazywane jagodziankami, pyszne — robię je zawsze w sezonie letnim. Jagody zbieramy sami, jest to swego rodzaju frajda, wspólne spędzenie czasu na świeżym powietrzu. Bułki są z ciasta drożdżowego, do którego mam słabość. Wymaga ono trochę pracy, ale jest najzdrowsze i najlżejsze z ciast. Domowe jagodzianki są pyszne, mięciutkie, tak samo dobre na drugi dzień. Tym razem zrobiłam je w mikserze planetarnym.

Składniki:

• 0,5 kg mąki pszennej • 1 szklanka mleka • 1,2 szklanki cukru • 1 łyżeczka cukru waniliowego • szczypta soli • 3 żółtka • 60 g masła • 50 g drożdży świeżych • 1 jajko do posmarowania bułeczek

Nadzienie:

• 1 szklanka jagód • 2-3 łyżki cukru • 1 łyżka mąki ziemniaczanej

■ Fot. autorka

Wykonanie:

Jagody przebrać, umyć i dokładnie odsączyć. Mąkę przesiać przez sitko, a mleko lekko podgrzać. Drożdże rozkruszyć, dodać łyżeczkę cukru i jedną-dwie łyżki ciepłego mleka, dokładnie wymieszać i zostawić, aby podrosły. Do miski miksera dodać żółtka, sól, cukier, cukier waniliowy i wszystko wymieszać. Następnie dodać wyrosnięte drożdże, mleko i połowę mąki, mieszać minutę i dodać

pozostałą mąkę. Gdy ciasto się połączy, rozpuścić masło (nie może być gorące, tylko letnie!) i dodać do ciasta, włączyć mikser i wszystko wyrabiać, aż ciasto będzie gładkie, nie trwa to długo. Wyrobinione ciasto przykryć ściereczką i zostawić, aby podwoiło swą objętość.

Odsączone jagody połączyć z cukrem i z mąką ziemniaczaną. Ręce zwilżyć odrobiną oleju, brać kawałek ciasta, formować placuszek, na środek dodać łyżkę jagód i zlepić bułeczkę, kłaść zlepianiem na formę wyłożoną papierem do pieczenia. Bułeczki z jagodami przykryć ściereczką i zostawić, aby jeszcze wyrosły. Jajko rozbić widelcem i posmarować pędzelkiem wyrosnięte bułeczki, można każdą po wierzchu posypać jeszcze cukrem. Piekarnik nagrzać do 170 stopni, grzanie góra-dół i piec bułeczki 20 minut, do ładnego zrumienienia. Z porcji tej wyszło 16 jagodzianek. ■

Obsesyjnie przejmowanie się opinią innych

Obsesyjnie przejmujemy się opinią innych. Zamiast po prostu żyć i robić to, co nam się podoba, trzymamy sami siebie na jakiejś niewidzialnej smyczy, żeby tylko nie przekroczyć granicy normalności.

To jest smutne, że ludzie boją się zrobić coś, co może w jakiś sposób zmienić ich życie tylko dlatego, że mają w sobie jakiś nieuzasadniony strach przed tym, co sobie pomyślą inni. Ludzie tak bardzo zapędzili się w tej potrzebie bycia lubianym, fajnym, że wpadli w paranoję. Wolą odpuścić sobie jakieś marzenie albo kisić się tam, gdzie nie chcą, bo boją się reakcji otoczenia. Wolą siedzieć grzecznie i cicho, nie szaleć, nie robić nic znaczącego, bo ciągle w głowie myślą o tym, co ludzie powiedzą. Stresowanie się tym, co powiedzą rodzice, nauczyciele, znajomi, przyjaciele, znajomi znajomych i sąsiadka, to najgorsze, co możesz sobie zafundować. Pewnie, najlepiej, jakby wszyscy byli zadowoleni i szczęśliwi, ale koniec końców to ty za kilkadziesiąt lat będziesz sobie robił rachunek sumienia i to ty stwierdzisz, czy żyłeś po swojemu, czy popłynąłeś z nurtem, bo „co ludzie powiedzą” było dla ciebie ważniejsze od „czego ja chcę”. Oczywiście, warto patrzeć na to, co myślał o tobie twój najbliżsi.

Str. przygotowała:
Honorata Adamowicz
Fot. Pixabay.com

Odrzucenie to część życia

Poczucie odrzucenia jest wyjątkowo dotkliwie i może bardzo godzić w nasze poczucie własnej wartości Fot. Pixabay.com

Jeśli zastanawiasz się, jak radzić sobie z odrzuceniem albo co zrobić, aby go uniknąć, warto na początek zdać sobie sprawę, że odrzucenia nie da się całkowicie wyeliminować. To nieodłączna część naszego życia. Nawet, jeżeli masz wspaniałą rodzinę, kochającego partnera czy oddanych przyjaciół, zawsze może się zdarzyć, że ktoś nie zaprosi cię na imprezę, twoja kandydatura na nowe stanowisko nie zostanie przyjęta albo ktoś obieca, że zadzwoni, ale potem już się więcej nie odezwie. Poczucie odrzucenia jest wyjątkowo dotkliwie i może bardzo godzić w nasze poczucie własnej wartości.

W takiej sytuacji mogą pojawiać się: smutek, poczucie osamotnienia, lęk, obawa, że coś jest z tobą nie tak etc. I to są całkowicie naturalne emocje w takiej sytuacji. Zwykle po jakimś czasie ustępują albo zmniejsza się ich intensywność, a ty powracasz do równowagi i dobrego samopoczucia.

Ale jeżeli ten stan przygnębienia lub smutku trwa dłużej, wywołuje w tobie poczucie winy albo wstydu, sprawia, że mimo upływu czasu wciąż na nowo przeżywasz tę sytuację lub — co gorsza — powoduje, że wycofujesz się z życia, w obawie, że znów możesz zostać odrzucona, to jest dla sygnał, że warto nad tym popracować.

Na początek warto pozwolić dać się ponieść emocjom. Nie ma sensu tłumić w sobie tego, że jesteśmy wściekłe, rozczarowane, smutne

czy zrozpaczone — tłumienie emocji może prowadzić do dolegliwości somatycznych.

W dalszej kolejności należy uświadomić sobie, że każdy kryzys jest szansą, a odrzucenie może być dla nas wartościową lekcją. Nie wszystko w życiu układa się zgodnie z wymarzonym przez nas scenariuszem. To nas uczy pokory. Zaś dzięki akceptacji pojawiających się wraz z odrzuceniem emocji możliwe jest rozwinięcie swojej siły i odporności psychicznej.

Bardzo pomocna w walce z poczuciem odrzucenia może się okazać zwykła rozmowa. Tzw. wygadanie się bliskiej osobie także daje ujście naszym trudnym emocjom, a wypowiedzenie ich na głos umożliwia spojrzenie na nasze cierpienie z dystansem.

Daj sobie czas. Tęsknota jest normalna. Najlepiej wyznaczyć sobie konkretny czas na przeżywanie trudnych emocji. Nie może to trwać w nieskończoność, bo rozpacz może nas za bardzo pochłoniąć.

Pokonaj negatywne myśli. Nie jest to łatwe, ale po doświadczeniu odrzucenia zazwyczaj mamy negatywne myśli na własny temat, co nie pomaga nam się od niego uwolnić. Ważne jest, by je zastępować pozytywnym myśleniem o sobie. W tym czasie pomocne może być spisanie listy swoich dobrych stron, stosowanie afirmacji, rozmawianie z przyjaciółmi o tym, co w nas najbardziej cenią. ■

„Oddajemy hołd ceniom przodków”.

Zakończenie obchodów operacji „Ostra Brama”

Ilona Lewandowska

Złożeniem kwiatów w Kalwarii Wileńskiej i uroczystościami w Krawczunach zakończyły się obchody 79. rocznicy wileńskiego powstania.

Zgromadzonych przy pomniku Bitwy pod Krawczunami, który upamiętnia starcie żołnierzy Armii Krajowej z wycofującymi się oddziałami niemieckimi 13 lipca lipcu 1944 r., powitał organizator wydarzenia, Waldemar Tomaszewski, prezes ZPL.

W uroczystości wzięli udział również przedstawiciele polskich władz, ambasador RP na Litwie Konstanty Radziwiłł oraz Jan Józef Kasprzyk, szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Ambasador podziękował zgromadzonym za pielęgnowanie pamięci. Zachęcił również do refleksji nad znaczeniem wydarzenia, którego rocznicę obchodzimy. „Myślę, że ci, którzy wzięli udział w akcji »Ostra Brama«, a także w tej bitwie w Krawczunach, to ludzie, którzy na pewno wiele nas uczą. Uczą nas przywiązania do wartości, zobowiązania wewnętrznego, do obrony wiary, rodziny, polskości” – powiedział Konstanty Radziwiłł.

„Żołnierze Armii Krajowej byli ludźmi, którzy potrafili poświęcić swoje prywatne życie dla dobra wspólnoty, budując gniazda na orlich skałach. Dzisiaj oddajemy hołd ceniom przodków. To dzisiejsze spotkanie to także okazja, aby podziękować wszystkim Polakom mieszkającym na Ziemi Wileńskiej za pielęgnowanie i kultywowanie tradycji, pamięci o naszych bohaterach – o bohaterach naszej wolności” – mówił w Krawczunach szef UdSKIOR.

W intencji żołnierzy Armii Krajowej, Polski i Litwy oraz Związku Polaków na Litwie odprawiona została połowa msza święta, którą celebrowali: ksiądz biskup Piotr Turzyński, delegat Konferencji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej, ksiądz Józef Aszkiełowicz, proboszcz parafii w Podborzu i Butrymańcach, ks. Henryk Naumowicz, proboszcz w Szumsku.

Uroczystościami w Krawczunach zakończyły się obchody 79. rocznicy wileńskiego powstania. Fot. Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych

„Oddziały Armii Krajowej na Wileńszczyźnie nazwały tę akcję »Ostra Brama«. To było zawsze jasne, że dla mieszkańców tej ziemi Matka Boża Ostrobramska i Ostra Brama to jest świętość, której trzeba bronić, którą trzeba uwalniać od zła. Bóg, honor i ojczyzna – oto są cudowne korzenie, z których wyniknęła ta ofiara ich życia, ta gotowość do walki, do dania siebie samych za życie innych” – mówił w homilii bp Piotr Turzyński.

Minister Kasprzyk odznaczył również medalami „Pro Patria” osoby szczególnie zasłużone w kultywowaniu pamięci o walce o niepodległość Ojczyzny.

Bitwa pod Krawczunami-Nowosiólkami była ostatnią i największą bitwą operacji Ostra Brama. Polskie oddziały rozproszyły liczącą około 1 000 żołnierzy grupę niemieckiego wojska – kilkuset zginęło, prawie 300 wzięto do niewoli. Polskie straty w bitwie wyniosły: 79 poległych, 10 zaginionych i 35 ciężko rannych. Pogrzeby odbyły się 14 lipca na cmentarzu w Kalwarii Wileńskiej. Pochowani zostali nieopodal kaplicy św. Weroniki, przy której przebiega Droga Krzyżowa. Dziś część z tych żołnierzy spoczywa na cmentarzu kalwaryjskim.

Trzech żołnierzy, w tym dowódcę I Brygady Wileńskiej Czesława Grombczewskiego ps. „Jurand”, pochowano na zamkniętym już wtedy

cmentarzu parafii św. Rafała na wileńskim Pióromoncie.

– Ekshumacje przeprowadzono jeszcze w czasach sowieckich, z inicjatywy władz, w październiku 1979 r. i niestety zrobiono to bardzo niestarannie. Część szczątków zabrano do mogiły na terenie cmentarza, a część pozostawiono przy Drodze Krzyżowej. Pozostaje kwestia tożsamości pochowanych w obu miejscach. Na tablicy nagrobnej są również błędne zapisy, np. znajdują się tam nazwiska osób, które nie spoczywają w Kalwarii, my mamy natomiast wiadomości o innych poległych, którzy nie są wymieniani, a zostali tam pochowani – wyjaśnia dr Dominika Siemińska, naczelnik Wydziału Kresowego Dyrektor Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN. – Ustalamy jaki jest stan faktyczny i możliwości przeprowadzenia prac ekshumacyjnych w tym miejscu. Na razie prowadzimy kwerendy archiwalne, zbieramy relacje, wyjaśniamy historię i okoliczności pochówku. Zachęcamy również do kontaktu osoby, które mają jakies wiadomości na temat tego grobu czy ekshumacji – mówi przedstawicielka IPN. ■

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.30	Rusz się człowieku
7.45	Tygiel
8.10	Polonia 24
8.40	Wielcy Polacy, wielkie historie
9.35	Pociąg do smaku
10.05	Gra słów
10.25	Słownik polsko@polski
10.55	Zakochaj się w Polsce
11.15	Arrasów dzieje osobliwe
11.40	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.10	S. „Leśniczówka”
12.30	Przystanek slow food
13.00	Info Wilno
13.05	Studio Wschód
13.30	Czas na przebój
14.15	Gwiazdowski
14.50	S. „Kresowe grody i rody”
15.05	Gra słów
15.30	Astronarium
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Stulecie Winnych”
17.05	S. „Klan”
17.30	Pociąg do smaku
17.50	S. anim. „Leo da Vinci”
18.05	S. „Barwy szczęścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
21.00	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
21.25	S. „Leśniczówka”
21.50	Dzikie serca
22.45	Informacje kulturalne
23.05	S. „Kasta”
23.55	Info Wilno
00.10	Studio Wilno
00.30	Litwa nieoczywista
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	Wiadomości
8.55	S. „Soko Leipzig”

9.40	S. „Alpejscy detektywi”
10.30	S. „Berlińska policja”
11.30	„LRT Studio Spraw Bieżących”
12.15	Lato na kopcu
13.30	Kto i dlaczego?
14.00	15.00, 16.00 Wiadomości
16.30	S. „Zaklinacze koni”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Wiadomości Rowerowe
22.00	S. „Wikingowie”
22.50	S. „Szczęście”
23.45	S. „Soko Leipzig”
	
6.00	Filmy anim.
6.30	S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00	S. „Ratownicy”
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „Świeża krew”
11.00	KK2
11.30	Od...do...
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Miłosne potyczki”
15.30	S. „Złoty chłopak”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Od...do...
20.30	Pani chłopka
21.30	Wiadomości
22.30	„Assassin's Creed” film fab.
00.40	S. „Świeża krew”
LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Lato na kopcu
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Przyjazna Litwa
8.30	Życie na wsi jest dobre
9.00	Dzień dobry, Litwo
11.30	Wileński Zeszyt
12.00	„Mój strój narodowy: prawdziwy

i zrekonstruowany” film dok.	
13.00	Odblaski
13.30	Spacery
14.00	Dajmy czadu!
15.10	Nie mam tylu lat
15.35	S. „Berlińska policja”
16.35	Weranda
17.05	„Karen Blixen. Sen nocy afrykańskiej” film dok.
18.00	S. „Służyć i bronić”
19.00	7 dni Kowna
19.30	S. dok. „Dziedzictwo”
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	„XIX w.: spuścizna fotografa” film dok.
22.45	Nie mam tylu lat
23.15	Notatki przyrodnika
	
6.00	Seriale anim.
7.45	S. „Szaleni sąsiedzi”
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Barrister Babu”
11.00	S. „Kobiety lekarz”
12.00	S. „Niewierna”
14.00	S. „Macocho”
15.00	S. anim. „Simpsonowie”
16.00	Wiadomości TV3
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	S. „Pielęgniarki”
20.30	S. „Oskarżony o miłość”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Wyspa strachu” film fab.
00.30	S. „Hamilton”
	
6.00	S. „Nieśmiertelny”
7.00, 13.30	Zasady mojej kuchni
8.25	S. „Czapla”
9.25, 15.55	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”

10.35, 18.30	S. „CSI. Miami”
11.35, 17.30	S. „Policja Chicago”
12.30	S. „Nieśmiertelny”
14.50	S. „Czapla”
17.00	Dzień info
19.30	S. „Seal Team”
20.30	„Ale numer!”
21.00	„Pewnego razu w Meksyku: Desperado 2” film fab.
23.05	„Wrota zaświatów” thriller
	
5.30, 13.00	Nowy dzień
6.30	S. „Jasnowidz”
7.30	Misja lato
8.00	S. „Tajemnica”
9.00, 19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00, 21.25	S. „Na imię ma Kozaim”
12.00	Kod zdrowia
13.00	Nowy dzień
14.00, 00.30	S. „Ślad”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00, 20.00,	22.30 Reporter
16.20, 18.20, 20.40,	22.50 Sport. Pogoda
16.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00	S. dok. „Na tropie zabójców”
18.30	Pytanko
20.50	S. „Jasnowidz”
23.00	Litwa na żywo
23.30	S. dok. „Na tropie zabójców”
	
5.40	S. „Hawaii 5.0”
7.30	S. „Cobra 11”
8.30	„Jestem rajdowcem”
9.00	„E-gazas dugnas”
9.30, 18.10	S. „Ostrożnie - rodzina!”
10.30	S. „Simpsonowie”
11.30, 18.55	S. „Żonaty i z dziećmi”
12.00	„Talenty Wielkiej Brytanii”
14.00	S. „Cobra 11”
15.05	MŚ w

koszykówce dziewcząt U-19. Japonia-Litwa	
17.05	S. „Hawaii 5.0”
20.00	S. dok. „Inny świat. Vietnam”
21.00	„Lot Feniksa” dramat
23.20	S. „Elementary”
00.10	S. „Policjanci”
	
6.00	S. „Kadin”
7.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	„Cud” dramat
11.00	S. „Bez domu nie jest dobrze”
12.00	S. „Dr House”
13.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Major Crimes”
15.00	S. „Anupamaa”
16.00	„Zamieńmy się żonami”
17.00	„Rodzinne melodramaty”
18.00	S. „Major Crimes”
19.00	S. „Dr House”
20.00	S. „Prawo i porządek”
21.00	S. „Podróżny”
23.05	S. „Tajemnicza droga”
01.30	S. „Jednostka do zadań specjalnych”
TVP 1	
06.15	S. „Dziedzictwo”
07.05	S. „Klan”
07.30	S. „Leśniczówka”
08.00	Transmisja Mszy Świętej
08.30	„Kościół z bliska”
09.00	Wiadomości
09.10	„Kwadrans polityczny”
09.25	„Informacje kulturalne”
09.40	S. „Ranczo”
10.40	S. „Komisarz Alex”
11.35	S. „Ojciec Mateusz”
12.25	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.00	Wiadomości

13.10 „Agrobiznes”	7.30 „Pozyteczni.pl”	19.20 Serwis Info	Magazyn militar- no-historyczny”	Świętego Jana Pawła II”
13.35 „Magazyn Rolniczy”	8.00 „W Polskę jedziemy”	Wieczór	23.00 S. „Boża podszewka”	18.10 „Prosto o gospodarce”
13.50 S. dok. „Zwierzę- ta budują”	8.30 „Pytanie na śniadanie”	19.35 „O tym się mówi”		18.30 „Zostań żołnierzem RP”
15.00 S. „Wspaniałe stulecie”	11.35 „Panorama”	20.10 Info Kultura		18.45 Muzyczne chwile
16.00 Wiadomości	12.10 „Kamperem po Południu”	20.15 „ALARM!”		18.55 „Poczet wielkich Polaków”
16.20 „ALARM!”	12.30 S. „Barwy szczęścia”	20.30 Wiadomości		19.00 Modlitwa Anioł Pański
16.35 Gra słów. Krzyżówka	13.00 Wiadomości	21.00 Gość		19.05 Informacje dnia
17.05 S. „Dziedzictwo”	13.15 S. „Dom”	Wiadomości		19.15 „Rozmowy niedokończone”
18.00 „Teleexpress”	15.05 „Giganci historii”	21.15 „Minęła 20.”		20.25 Święty na każdy dzień
18.20 „Jaka to melodia?”	16.00 Wiadomości	22.00 „Fakty czy kłamstwa”		20.30 „Każdy maluch to potrafi”
19.00 S. „Ranczo”	16.15 „Zaczarowany świat...”	22.20 Serwis		21.00 Informacje dnia
20.00 „Jeden z dziesięciu”	16.35 „Nela Mała Reporterka”	Info Wieczór		21.05 Informacje dnia
20.30 Wiadomości	16.55 S. „Barwy szczęścia”	22.50 „W tyle wizji”		21.20 Modlitwa różańcowa
20.15 „Tour de Pologne”	17.25 „Nad Niemnem”	23.30 „W tyle wizji Extra”		21.50 „Myśląc Ojczyzna”
21.18 „ALARM!”	17.40 „Studio Łwów”	00.00 Info Wieczór		22.00 Apel Jasnogórski
21.35 S. „Velvet”	18.00 Teleexpress	00.30 „W akcji”		22.20 Informacje dnia
22.30 S. „Stulecie Wynnych”	18.15 Tour de Pologne			22.40 „Polski punkt widzenia”
23.30 S. „Osiecka”	18.25 S. „Tajemnica twierdzy szyfrów”	7.00 „Informacje kulturalne”		23.00 „Mistyczne serce Lasu Wiedeńskiego. Opactwo Heiligenkreuz” film dok.
	19.30 „Informacje kulturalne”	07.15 S. „Blisko, coraz bliżej”		23.55 Święty na każdy dzień
08.00 „Zaginione - odnalezione”	19.45 „Czym żyje świat”	08.25 „Działo się w Krakowie”		00.00 „Nie opłataj mnie śmierci” film dok.
08.20 „Wydarzenie aktualne”	20.05 „Gra słów. Krzyżówka”	08.30 „Okrasa łamie przepisy”		
08.50 „Owszem Mazowsze”	20.30 Wiadomości	08.55 „Dzika Polska”		6.00 Fani czterech kótek
09.25 Informacje kulturalne	21.15 Tour de Pologne	09.45 „Po PRLu”		9.00 Jak to jest zrobione?
09.55 S. „Robin z Sherwood”	21.20 S. „Ojciec Mateusz”	10.15 S. „Do przerwy 0:1”		10.00 Skarby z szopy
11.00 „Pan Tadeusz” film fab.	23.05 „Polonia 24”	10.40 „Zakochaj się w Polsce”		10.30 Walka o bagaż
13.15 S. „Najważniejszy dzień życia”	23.35 „Lato, muzyka, zabawa”	11.05 S. „Wszystkie kolory świata”		11.00 Morze złota
14.30 „Wielka architek- tura” film dok.		12.00 „Ocalony świat”		12.00 Łowcy staroci
16.20 „Ostatni Górale” film dok.	6.35 Serwis Info	12.45 „W kotle historii”		14.00 Nagi instynkt przetrwania
17.25 „Akcja pod Arse- nałem” dramat	Poranek.	13.15 S. „Blondynka”		17.00 Skarby z szopy
19.15 „Mazurki nad Wisłą”	8.10 „Jedziemy”	14.00 „Wędrowiec Polski”		18.00 Łowcy staroci
19.55 S. „Robin z Sherwood”	8.50 „Agrobiznes”	14.25 „Górny Śląsk 1919-1921 Fotopanorama” film dok.		19.00 Jak to jest zrobione?
21.00 „Kobieta idzie na wojnę” film fab.	9.00 „Jedziemy dalej”	15.15 „Szczawno. Uzdrowisko Książęce” film dok.		19.30 Jak to działa?
22.45 „Informacje kulturalne”	9.20 „Minęła 8.”	16.00 „Giganci historii”		20.00 Fani czterech kótek
23.15 S. „Genialna przyjaciółka”	10.10 „Minęła 9.”	16.45 „Było, nie minęło”		21.00 Parker na złotym szlaku
00.25 „Germinal” film fab.	10.40 Plan dnia	17.05 S. „Blisko, coraz bliżej”		22.00 Gorączka złota: biała woda
	11.00 Serwis Info	18.20 S. „Komediantka”		23.00 Morze złota
7.00 Polonia 24	Poranek	19.20 „Portrety Wojenne”		00.00 Nagi instynkt przetrwania
	11.30 Serwis Info Dzień	19.50, 20.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych”		
	13.00 Info Raport	20.00 S. „Korona królów”		
	14.30 Serwis Info Dzień	21.00 S. „Dom”		
	16.30 Info Dzień	22.35 „Arsenał.		
	17.45 Info Kultura			
	18.00 „Teleexpress”			
	18.15 „Teleexpress Extra”			
	18.30 „O co chodzi”			
	19.00 Panorama			

				
<p>7.00 Info Wilno 7.15 Studio Wilno 7.30 Moda na rodzinę 7.55 Nad Niemnem 8.15 Polonia 24 8.40 Dzikie serca 9.30 Zwierzaki Czytaki 9.45 Odlotowe opowieści 10.10 Gra słów. Krzyżówka 10.30 Słownik polsko@polski 11.00 Litwa nieoczywista 11.15 Dobre historie 11.40 S. „Korona królów. Jagiellonowie” 12.05 S. „Leśniczówka” 12.30 To je Borowicz. Podróże ze smakiem 12.50 Krótka historia 13.00 Info Wilno 13.05 Całkiem niezła historia 13.15 Polacy Światu 13.25 Podróże Małej i Dużej 13.45 Va Banque 14.35 Gra Warszawa 15.10 Gra słów 15.30 Jak to działa 16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 16.20 S. „Matki, żony i kochanki” 17.10 S. „Klan” 17.35 Odlotowe opowieści 17.45 Zwierzaki Czytaki 18.05 S. „Barwy szczęścia” 19.00 Info Wilno 19.15 Studio Wilno 19.30 Panorama litewska 19.40 S. „M jak miłość” 20.30 Wiadomości 21.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie” 21.25 S. „Leśniczówka” 21.50 Biały klimat 22.10 Portrety dokumentalne 22.45 Informacje kulturalne 23.00 S. „Na sygnale” 23.50 Info Wilno 00.05 Studio Wilno 00.20 Sport</p>	<p>00.25 Rola życia 00.45 Kamperem po Południu</p> <p></p> <p>6.00 Hymn Republiki Litewskiej 6.02 Dzień dobry, Litwo 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości 8.55 S. „Soko Leipzig” 9.40 S. „Alpejscy detektywi” 10.30 S. „Berlińska policja” 11.30 „LRT Studio Spraw Bieżących” 12.30 Dzieci tysiąclecia 13.30 Kto i dlaczego? 14.00 15.00, 16.00 Wiadomości 16.30 S. „Zaklinacze koni” 17.15 S. „Wszystko dla pań” 18.00 Kto i dlaczego? 18.30 Ważna godzina 19.30 Przyjazna Litwa 20.30 Panorama 21.00 Temat dnia 21.30 Wiadomości Rowerowe 22.00 S. „Wikingowie” 22.50 S. „Syndrom helsiński” 23.45 S. „Soko Leipzig”</p> <p></p> <p>6.00 Filmy anim. 6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show” 7.00 S. „Ratownicy” 8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu” 10.00 S. „Świeża krew” 11.00 KK2 11.30 Od...do... 12.00 Wiadomości 13.20 Pani chłopka 14.30 S. „Miłosne potyczki” 15.30 S. „Złoty chłopak” 16.30 Dobry wieczór, Litwo 18.30 Wiadomości 19.30 KK2 20.00 Od...do... 20.30 Pani chłopka 21.30 Wiadomości 22.30 „Stockholm” dramat 00.20 S. „Świeża krew”</p>	<p>6.00 Hymn Republiki Litewskiej 6.05 Dzieci Tysiąclecia 7.00 Kto i dlaczego? 7.30 „Tydzień Książki 2023” 8.30 Wiara i życie 9.00 Dzień dobry, Litwo 11.30 Jesteśmy z Ukrainy 12.00 W sercu Litwin 13.00 Nadzieja po obu stronach Atlantyku 13.30 Euromaxx 14.00 Orkiestra 15.35 S. „Berlińska policja” 16.35 7 dni Kowna 17.05 S. dok. „Dziedzictwo” 18.00 S. „Służyć i bronić” 19.00 To jest kino 19.30 „Jugosławia, odwrotna strona lustra” film dok. 20.30 Panorama 21.00 Temat dnia 21.30 Festiwal muzyczny w Pożajściu 2022. „Belle époque” 22.45 Legendy. Dzisiaj i na zawsze 23.45 „Widokówki z podróży” 00.00 Wiadomości DW (ros.) 00.15 Dzisiaj na świecie (ros.)</p> <p></p> <p>6.00 Seriale anim. 7.45 S. „Pielęgniarki” 8.55 S. „W wirze miłości” 10.00 S. „Barrister Babu” 11.00 S. „Kobiety lekarz” 12.00 S. „Niewierna” 14.00 S. „Macocho” 15.00 S. anim. „Simpsonowie” 16.00 Wiadomości TV3 16.30 TV Pomoc 18.30 TV3 wiadomości 19.30 S. „Pielęgniarki” 20.30 S. „Oskarżony o miłość”</p>	<p>21.30 Wieczorne wiadomości TV3 22.30 „Hard Kill” thriller 00.30 S. „Hamilton”</p> <p></p> <p>6.00, 12.30 S. „Nieśmiertelny” 7.00, 13.30 Zasady mojej kuchni 8.20 S. „Czapla” 9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości” 10.35, 18.30 S. „CSI. Miami” 11.35, 17.30 S. „Policja Chicago” 14.50 S. „Czapla” 17.00 Dzień info 19.30 S. „Seal Team” 20.30 „Ale numer!” 21.00 „Obcy pasażer” film fab. 22.40 „Pewnego razu w Meksyku: Desperado 2” film fab.</p> <p></p> <p>5.30, 13.00 Nowy dzień 6.30 S. „Jasnowidz” 7.30 „W cieniu mężczyzn” 8.00 S. „Tajemnica” 9.00, 19.00 S. „Historia jednego przestępstwa” 10.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość” 11.00, 21.50 S. „Na imię ma Kozaim” 12.00 W świecie koszykówki 12.30 Stop linia 14.00, 00.30 S. „Ślad” 15.00 S. „Jasnowidz” 16.00, 18.00, 20.00, 22.30 Reporter 16.20, 18.20, 20.40, 22.50 Sport. Pogoda 16.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja” 17.00 S. dok. „Miłość w deszczu” 18.30 Rozmowy nad morzem 20.50 S. „Jasnowidz” 23.00 „Stop linia. Zagrożone i wymarłe”</p>	<p>23.30 S. dok. „Miłość w deszczu”</p> <p></p> <p>5.40 S. „Hawaii 5.0” 7.30 S. „Cobra 11” 8.30 „Magazynowe wojny” 9.00 „E-gazas dugnas” 9.30, 18.00 S. „Ostrożnie - rodzina!” 10.30 S. „Simpsonowie” 11.30 „Talenty Wielkiej Brytanii” 14.00 S. „Cobra 11” 15.00 S. „CSI. NY” 16.00 S. „Hawaii 5.0” 18.55 S. „Żonaty i z dziećmi” 20.00 S. dok. „Inny świat. Wietnam” 21.00 „Zabójcze maszyny” film fab. 23.30 S. „Elementary” 00.30 S. „Policjanci”</p> <p></p> <p>6.00 S. „Kadin” 7.00, 17.00 „Rodzinne melodramaty” 8.00 S. „Zakazany owoc” 9.00 S. „Zranione serce” 10.00 „Cud” dramat 11.00 S. „Bez domu nie jest dobrze” 12.00 S. „Dr House” 13.00 S. „Prawo i porządek” 14.00 S. „Major Crimes” 15.00 S. „Anupamaa” 16.00 „Zamieśmy się żonami” 18.00 S. „Major Crimes” 19.00 S. „Dr House” 20.00 S. „Prawo i porządek” 21.00 „Podróżnik. Urlop o północy” detektyw 01.10 S. „Jednostka do zadań specjalnych”</p> <p></p> <p>06.15 S. „Dziedzictwo” 07.05 S. „Klan” 07.30 S. „Leśniczówka”</p>

08.00 Transmisja Mszy Świętej	18.50 „Zaginione Skarby” film anim.	9.00 „Jedziemy dalej”	17.10 S. „Blisko, coraz bliżej”	16.20 „Ojcostwo - polecam”
08.30 „Życiowe wybory”	19.00 „Przestrzeń pamięci”	9.20 „Minęła 8.”	18.30 S. „Komediantka”	16.50 „Ma się rozumieć”
09.00 Wiadomości	19.40 S. „Arabela”	10.10 „Minęła 9.”	19.30 „Portrety Wojenne”	17.00 Informacje dnia
09.10 „Kwadrans polityczny”	21.00 „W trzy miesiące dookoła świata” film fab.	10.40 Plan dnia	20.00 S. „Korona królów”	17.10 „Na zdrowie”
09.25 „Informacje kulturalne”	22.45 „Informacje kulturalne”	11.00 Serwis	20.50 S. „Dom”	17.30 „GRH Żandarmeria” reportaż
09.40 S. „Ranczo”	23.15 S. dok. „Mroczne oblicze Hollywood”	11.30 Serwis Info Dzień	22.10 „Wojownicy czasu”	18.00 „Po stronie prawdy”
10.40 S. „Komisarz Alex”	00.25 „Jazz.pl”	13.00 Info Raport	22.40 „Flesz historii”	18.50 Muzyczne chwile
11.40 S. „Ojciec Mateusz”		14.30 Serwis Info Dzień	23.00 „Dekalog – Jeden” film TVP	18.55 „Poczet wielkich Polaków”
12.25 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	7.00 „Polonia 24”	16.30 Info Dzień	23.50 „Fotograf Solidarności”	19.00 Modlitwa Anioł Pański
13.00 Wiadomości	7.30 S. „Perły Bałtyku”	17.45 Info Kultura		19.05 Informacje dnia
13.10 „Agrobiznes”	8.00 „Qulszoł”	18.00 „Teleexpress”	6.35 „Święty Patryk - apostoł Irlandii” film dok.	19.15 „Rozmowy niedokończone”
13.35 „Rok w ogrodzie Extra”	8.30 „Pytanie na śniadanie”	18.15 „Teleexpress Extra”	7.25 „Katedra w Chartres - święta geometria” film dok.	20.25 Święty na każdy dzień
13.55 S. dok. „Zwierzęta budują”	11.35 „Panorama”	18.30 „O co chodzi”	8.25 Muzyczne chwile	20.30 S. anim. „Opowieści z Księgi Cnot”
15.00 S. „Wspaniałe stulecie”	12.10 „Studio Lwów”	19.00 Panorama	8.35 „Zdrowie z bożej apteki”	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
16.00 Wiadomości	12.30 S. „Barwy szczęścia”	19.20 Serwis Info Wieczór	8.55 „Poczet wielkich Polaków”	21.20 Modlitwa różańcowa
16.20 „ALARM!”	13.00 Wiadomości	19.35 „O tym się mówi”	9.00 Informacje dnia	21.50 „Myśląc Ojczyzna”
16.35 Gra słów. Krzyżówka	13.15 S. „Ojciec Mateusz”	20.10 Info Kultura	9.15 „Polski punkt widzenia”	22.00 Apel Jasnogórski
17.05 S. „Dziedzictwo”	15.00 „Harcerz nr 1. Rzecz o Andrzeju Małkowskim” film dok.	20.15 „ALARM!”	9.35 „Każdy maluch to potrafi”	22.20 Informacje dnia
18.00 „Teleexpress”	16.00 Wiadomości	21.00 Gość Wiadomości	9.50 „Słowo życia”	22.40 „Polski punkt widzenia”
18.20 „Jaka to melodia?”	16.20 S. anim. „Agatka”	21.15 „Minęła 20.”	10.00 „Czas wielkiej próby” film dok.	23.00 „Terrorysta od Pana Boga św. Andrzej Bobola” film dok.
19.00 S. „Ranczo”	16.30 S. anim. „Mami Fatale”	22.00 „Nie da się ukryć”	10.30 „Sanktuarium polskie”	23.50 „Franz Stock, apostoł pojednania” dramat
20.00 „Jeden z dziesięciu”	16.40 „GO - TU - JEMY”	22.20 Serwis Info Wieczór	10.50 Święty na każdy dzień	00.55 Święty na każdy dzień
20.30 Wiadomości	16.55 S. „Barwy szczęścia”	22.50 „W tyle wizji”		6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek
20.15 „Tour de Pologne”	17.25 „Kierunek Zachód	23.00 „W tyle wizji Extra”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	9.00, 19.00 Jak to jest zrobione?
21.18 „ALARM!”	17.40 „Magazyn z Wysp”	00.00 Info Wieczór	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	10.00 Skarby z szopy
21.35 S. „Velvet”	18.00 Teleexpress	00.30 „W akcji”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	10.30 Walka o bagaż
22.30 S. „Stulecie Winnych”	18.15 Tour de Pologne		6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	12.00 Łowcy staroci
23.30 S. „Osiecka”	18.25 S. „Tajemnica twierdzy szyfrów”	07.00 „Informacje kulturalne”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	13.00 Łowcy staroci: renowacje
	19.30 „Informacje kulturalne”	07.15 S. „Blisko, coraz bliżej”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	14.00 Hotel nad brzegiem oceanu
08.00 „Muzyczne poranki”	19.45 „Czym żyje świat”	08.30 „Okrasa łamie przepisy”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	17.00 Skarby z szopy
08.15 „Niedziela z...”	20.05 „Gra słów. Krzyżówka”	09.00 S. dok. „Dzika Polska”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	18.00 Łowcy staroci
09.15 „Vistuliada 5”	20.30 Wiadomości	09.50 „Po PRLu”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	19.30 Jak to działa?
09.50 „Informacje kulturalne”	21.15 Tour de Pologne	10.15 S. „Do przerwy 0:1”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	21.00 Shorty i jego bryki
10.15 S. „Robin z Sherwood”	21.20 S. „Blondynka”	10.40 „Przeczytaj mi tę historię”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	22.00 Łowcy klasyków
11.20 „Akcja pod Arsenalem” dramat	23.05 „Polonia 24”	10.45 „Flesz historii”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	23.00 Sposób na remont
13.15 S. „Najważniejszy dzień życia”	23.35 „Lato, muzyka, zabawa”	11.05 „Zakończ się w Polsce”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	00.00 Nagi instynkt przetrwania
14.15 „Program publicystyczny”		11.30 S. dok. „Wszystkie kolory świata”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	
15.25 „Amerykański plakat filmowy” film dok.	6.35 Serwis Info Poranek	12.20 „Ocalony świat”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	
16.55 „Jańcio Wodnik” film obycz.	8.10 „Jedziemy”	12.45 „W kotle historii”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	
	8.50 „Agrobiznes”	13.15 S. „Blondynka”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	
		14.30 „Dlaczego?” film dok.	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	
		15.45 „Informacje kulturalne”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	
		16.00 „Giganci historii”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	
		16.45 „Wędrowiec Polski”	6.00, 11.00, 20.00 Fani czterech kółek	

SPEKTAKL MUZYCZNY
wg poezji K. I. Gałczyńskiego
oraz szlagierów lat 30-tych

Na wileńskiej ulicy

Vilna

Perspective de St. Georges

Haris witaly tony.

WYKONANIE

Reżyseria: Lila Kiejzik

Wokal: Jolanta Tankielun-Gryniewicz,
Justyna Stankiewicz, Ewa Rawłuszewicz

Poezja: Edward Kiejzik, Marek Pszczolowski,
Łukasz Kamiński, Justyna Stankiewicz

Muzyka: Jurgita Umaraitė, Gerard Łatkowski,
Romuald Piotrowski, Daniel Gancewski

DATA: **28 października**
19:00

MIEJSCE: **Teatr LEGENDOS**
(ul. Kalwarij 85)

CENA: **15-25 €**
(w cenie lampka wina)

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. 8 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.
Tel. 8 659 57 721

Kupię samochód terenowy (lit. visureigis).
Tel. 8 688 56 717

KAWIARNIA SULTINIAI

- Smaczne pierożki z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91,
+370 612 62339

Hotel w Wilnie
na sezon turystyczny zatrudni
dyżurnego administratora
Wymagania: znajomość języka polskiego
oraz angielskiego (podstawy).
Wynagrodzenie: około 100eur za dobę
Tel. 8 699 54718

**SKELBIMAS APIE NUMATOMĄ
ŽEMĖS SKLYPO RIBŲ ŽENKLINIMĄ**

Informuojame žemės sklypo (-ų) (kadastru Nr. 4130/0100:0184 esančio (-ių) Vilniaus r. sav., Dūkštų sen., Aliejūnų k., Aliejūnų g. 35 paveldėtojus, kad Matininkas Edvin Žukovski (kvalifikacijos pažymėjimo Nr.2M-M-2737) 2023-07-27 11:00 val. vykdys žemės sklypo (kadastru Nr. 4130/0100:0166), esančio Vilniaus r. sav., Dūkštų sen., Aliejūnų k., Aliejūnų g. 33 ribų ženklavimo darbus.

Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į UAB „Krianta“ adresu Kalvarijų g. 129-301, el. paštu edvin@krianta.lt arba telefonu 370 60429839, 85 2779655 Zam. 2093

Węcej niż 20 lat doświadczenia

**Plastikowe-
aluminiowe
OKNA,
DRZWI**

Od 189€

PODNOŚZONE DRZWI GARAŻOWE

Tel.: 8-616-46655, 8-640-22992
www.manonamukas.lt

ekonovus
Poszukujemy pracowników w Wilnie

Oferujemy pracę:

- PRACOWNIKOM MOBILNYCH EKIP SPRZĄTAJĄCYCH (sprzątanie terenu, od 750-950 euro)
- KIEROWCOM (kategorie C, CE od 2000 euro)
- PRACOWNIKOM POMOCNICZYM (od 850 euro)
- SORTOWNIKOM (od 750 euro)

Tel. 8 690 91969
Wynagrodzenie po odliczeniu podatku + premie.
Rekompensujemy paliwo
lub dowozimy do pracy transportem firmowym
Czekamy na Ciebie!

**Parengtas Ažulaukės kaimo kvartalo,
esančio Vilniaus r.sav., Riešės sen., Ažulaukės k.,
Tyliojoje gatvėje detalūs planas.**

Planavimo organizatorius: Vilniaus rajono savivaldybės administracija, Rinktinės g. 50, LT-09318 Vilnius, tel. +37052751961, el.p. vrsa@vrsa.lt

Detaliojo plano sprendinių rengėjas: PV arch. Dmitrij Kaidašov, tel. 868574269, el. p.architect.dmitrij@gmail.com. adresas: S. Nėries g.73-74,

Vilnius Planavimo iniciatorius: fizinis asmuo

Detaliojo plano rengimo pagrindas: planavimo iniciatoriaus 2022-05-12 prašymas Nr. A34(1)-4303.

Planavimo tikslai: detalizuoti Bendrajame plane nustatytus teritorijų naudojimo privalomuosius reikalavimus, nustatyti teritorijų naudojimo reglamentus, vadovaujantis Bendrojo plano sprendiniais (pagal Kraštovaizdžio tvarkymo zonos U1 reglamentus), numatant pakeisti žemės sklypo (kad. Nr.4170/1100:339), esančio Vilniaus r. sav., Riešės sen., Ažulaukės k., žemės ūkio paskirtį į kitos paskirties žemės – (G1) vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos. Susipažinti su detaliojo plano sprendiniais galima nuo 2023-07-18 iki 2023-08-01. Vilniaus r.savivaldybės internetiniame puslapyje

www.vrsa.lt, Vilniaus r.savivaldybės skelbimo lentoje, projekto rengėjo patalpose iš anksto susitarus dėl susitikimo ir LR teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (www.tpdris.lt) (Nr. K-VT-41-22-662). Detaliojo plano sprendiniai bus viešai eksponuojami nuo 2023-07-18 iki 2023-08-01 Riešės seniūnijos skelbimo lentoje; Vilniaus r.savivaldybės skelbimo lentoje, projekto rengėjo patalpose ir LR teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (www.tpdris.lt) (Nr. K-VT-41-22-662). Viešas susirinkimas vyks nuotoliniu būdu 2023-08-01 nuo 17 val. transliacija internetiniu būdu 2023-08-01 nuo 17:00 val. iki 17:30 val., jungiantis per nuorodą:

<https://us05web.zoom.us/j/85719007128?pwd=d-ThHOWZiYmpqWnJuNm5FbUJlM0Yydz09>

Antroji viešojo susirinkimo transliacijos dalis nuo 17:30 val., jungiantis per nuorodą:

<https://us05web.zoom.us/j/84885643601?pwd=e-jEyczFFYTlReFFBUS8wemlqZ2Rndz09>

Pasiūlymų teikimo tvarka: pasiūlymai dėl teritorijų planavimo dokumento planavimo organizatoriui ir/ar plano rengėjui teikiami raštu arba Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje visą teritorijų planavimo dokumentų rengimo laiką iki viešo svarstymo pabaigos. Pasiūlymus pateikusiems asmenims planavimo organizatorius motyvuotai atsako raštu arba Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje jeigu pasiūlymai buvo pateikti šioje sistemoje. Planavimo organizatoriaus atsakymas per 10 darbo dienų gali būti apskųstas Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai.

Zam. 2092

Akropol oblężony przez turystów

Gigantyczne kolejki turystów czekających w pełnym słońcu, by wejść na Akropol w Atenach - tak tego lata wygląda sytuacja przed jedną z największych greckich atrakcji. Codziennie to miejsce odwiedza ponad 17 tys. osób. Kolejki turystów przed wejściem na Akropol ustawiają się już od rana. Stoją w pełnym słońcu. Często nie mają ze sobą nakryć głowy. Zdarzają się przypadki omdleń. W 2022 roku Grecja stała się trzecim najczęściej odwiedzanym krajem na świecie. Trudno w to uwierzyć. Jeszcze kilkadziesiąt lat temu było 7 mln turystów. Teraz to ponad 30 mln.

Fot. Pixabay.com

Uciekł z domu, by trafić do więzienia

40-latek z Sycylii uciekł z domu, aby trafić do więzienia. Mężczyzna nie mógł dłużej wytrzymać z żoną, z którą przebywał podczas aresztu domowego. 40-latek przez cały czas musiał przebywać z żoną, z którą nie potrafił się porozumieć. Para nieustannie się kłóciła, a mężczyzna opisywał swój dom jako miejsce nie do życia. Skazany postanowił więc celowo złamać przepisy dotyczące aresztu domowego. W ciągu dwóch dni dwa razy uciekł z domu, mając nadzieję na zaostrenie kary. Osadzony błyskawicznie trafił w ręce mundurowych, którzy znajdowali go dzięki elektronicznej bransoletce. W końcu mężczyzna stanął przed sądem za łamanie zasad aresztu. — Nie dają już rady, wolę być w więzieniu niż w domu z tą kobietą — powiedział.

Sędzia z dużym prawdopodobieństwem uznał, że kara aresztu domowego będzie dla niego bardziej dotkliwa, dlatego odesłał go do domu. Jedyne, co więc mu pozostało, to porozumieć się z żoną...

Zjadł w zawodach aż 62 hot dogi w 10 minut

62 hot dogi zjadł w 10 minut Joey Chestnut, zwycięzca tegorocznych zawodów w jedzeniu ich na czas rozgrywanych na nowojorskiej Coney Island. Dla 39-latkę z Kentucky to już 16. zwycięstwo. W ostatnich latach tylko raz, w 2015 roku, nie udało mu się zdobyć tytułu. W swoim rekordowym 2021 roku, podczas imprezy na Coney Island zjadł ich 76. Poza hot dogami Chestnut zdobył wiele innych rekordów w jedzeniu na czas, w tym w 2014 - w konkursie jedzenia pierogów. W 8 minut zjadł ich 165. Drugie miejsce w tym roku zajął Geoffrey Esper, który zjadł 49 hot dogów.

Fot. Pixabay.com

Fotomigawka

■ NATO, NATO i po NATO Fot. Dainius Labutis, ELTA